

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO
VALDO ADAMKAUS METINĖ KALBA TAUTAI
IR SEIMO NARIAMS
2005 m. balandžio 12 d.

Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus skaito savo metinį pranešimą Seimo posėdžių salėje.

LR Prezidentūros nuotr.

Spausdiname ELTOS paruoštą sutrumpintą prezidento pranešimą. Redakcija turi visą tekstą, kuris yra dvidešimties puslapių ir vertas visų lietuvių dėmesio.

LIETUVA GALI
PRIARTĖTI PRIE
OLIGARCHINIO
VALDYMO

Netolygi ekonominė ir socialinė Lietuvos plėtra, technologinis ir kultūrinis šalies bei atskirų regionų atsilikimas - tai dar viena didžiulė Lietuvos problema, kurios neišsprendus šalis gali priartėti prie oligarchinės valstybės modelio. Tai pabrėžė V. Adamkus, antradienį skaitydamas metinį pranešimą Seime. "Socialinio teisingumo ir solidarumo stoka greitai virsta socialinės įtampos židiniais, skurdo ir nevilties, pykčio ir abejingumo salomis. Ar pasidavę fatalizmui ir nesiimdami valingų politinių sprendimų neartėjame prie oligarchinio valdymo, prie modelio šalies su įtakinga oligarchų grupe ir didele, tačiau lengvai manipuluojama skurdo klase?".

Prezidentas Valdas Adamkus regi tris didelius ateities iššūkius: pilietinės ir politinės

brandos stoką, kliūtis sparčiai ekonominei plėtrai ir iš to kylančias socialinio teisingumo problemas bei tautos nykimą. Būtent į šiuos pagrindinius iššūkius turi būti sutelktas didžiausias visų dėmesys.

RAGINA UŽKIRSTI
KELIĄ DEMOGRAFINEI
KRIZEI

Pasak Lietuvos vadovo, ir politinio susvetimėjimo, politinės brandos bei socialinio teisingumo stokos iššūkiai glaudžiai susiję su trečiuoju - Lietuvos tautos nykimu. Netolygi raida, ūkinis, socialinis atskirų regionų atsilikimas ir nusivylimas viešuoju gyvenimu ir galimybėmis sėkmingai gyventi Lietuvoje, pasak V. Adamkaus, tiesiogiai daro įtaką demografiniams ir emigracijos procesams.

Pastarąjį teiginį V. Adamkus grindžia ir savo kelionių po Lietuvą patirtimi. Pasak prezidento, užtenka pervąžiuoti Žemaitiją ar Aukštaitiją, kad įsitikintum: Lietuvą ištiko

miestelių tuštėjimo metas, gabūs jauni žmonės emigruoja, valstybė praranda daug darbo rankų, daug jaunų protų. Be to, Lietuvos visuomenė sparčiai sensta. V. Adamkus čia pat priminė ir demografijos prognozes, išpėjančias, kad vos po kelių dešimtmečių Lietuvos gyventojų bus gerokai mažiau nei trys milijonai. "Manau, kad iš šių trijų iššūkių kyla ir trys strateginiai Lietuvos tikslai - sukurti savarankišką piliečių visuomenę, politinę tautą, įveikti krašto ir jo regionų ekonominį, socialinį, technologinį atsilikimą ir kartu padėti pagrindus didesniajam socialiniam teisingumui - atkurti piliečių pasitikėjimą savimi, savo tauta, savo valstybe, užtikrinti gyvybingą tautos ateitį", - kalbėjo V. Adamkus.

PREZIDENTAS
PASIGENDA PILIETINĖS
BRANDOS

Savo pranešime V. Adamkus teigia, jog per 15 nepriklausomybės metų Lietuvą lydėjo sėkmė - sugebėta susitarti dėl strateginių užsienio politikos siekių. "Laimėta daug, o kas toliau? Regis, įveikę vieną raidos etapą, sutrikome, žvalgomės naujų orientyrų ir kol kas nesugebame dėl jų susitarti. Kaip savo ateitį projektuosime toliau?", - klausia V. Adamkus ir čia pat pateikia savąjį atsakymą: politinis Lietuvos žmonių susvetimėjimas yra viena didžiausių Lietuvos problemų. Lietuvos Konstitucijoje kalbama apie Lietuvos tautą - politinę lygiateisių piliečių bendriją. Tačiau tokia pilietinė lygiateisė visuomenė, anot V. Adamkaus, Lietuvoje kuriasi itin sunkiai ir lėtai, daug žmonių yra nusivylę viešąja erdve, nusivylę politika. "Regis, šiandien galime pagrįstai kalbėti apie aštrėjančią politinio pasitikėjimo krizę. Akivaizdus šios krizės požymis - dažnėjantys politikų pareiškimai, kad jie neketina užsiimti politika. Mūsų viešojoje erdvėje jaučiamas bendrų vertybių, bendrų idėjų stygius. Pamatinės demokratinės vertybės nėra pakankamai branginamos. Dauguma žmonių apskritai nesieja demokratijos su gyvenimo gerove", -

(Nukelta į 4 psl.)

REIKALAVIMAS ATLYGINTI
OKUPACIJOS ŽALĄ BE REIKALO
AŠTRINTŲ LIETUVOS IR RUSIJOS
SANTYKIUS

Užsienio reikalų ministro Antano Valionio manymu, šiuo metu nederėtų kelti klausimo ir reikalauti iš Rusijos sovietų okupacijos padarytos žalos Lietuvai atlyginimo. Toks reikalavimas, jei būtų keliamas dabar, anot A. Valionio, tik dar labiau paaštrintų abiejų šalių santykius. Todėl minėtas klausimas dėl žalos atlyginimo nebuvo aptariamas ir praėjusį savaitgalį Maskvoje vykusiame A. Valionio susitikime su Rusijos užsienio reikalų ministru Sergej Lavrov.

"Mes tą klausimą kelsime, bet ne tokio formato susitikimuose, o vėl pirmininkų (Rusijos ir Lietuvos tarpvyriausybinių komisijos - ELTA) susitikimuose, jei bus nutarta, kad šį klausimą reikės kelti. Šiuo metu, galiu atvirai pasakyti, kada yra girdimos įvairios spekuliacijos ir iš Lietuvos, ir iš Rusijos pusės, dar labiau aštrinti santykius tikrai nėra reikalo", - po susitikimo su prezidentu Valdu Adamkumi žurnalistams sakė A. Valionis.

RATIFIKUOTA RUSIJOS IR LIETUVOS
SUTARTIS

Rusijos Federacijos Taryba ratifikavo Rusijos ir Lietuvos sutartį dėl dvigubo apmokesstinimo išvengimo ir kelio užkirtimo vengimui mokėti pelno ir kapitalo mokesčių.

Rusijos vyriausybės, pateikusios dokumentą ratifikuoti, nuomone, sutartis turi užtikrinti sąlygas, kuriomis Rusijos ir Lietuvos juridiniai ir fiziniai

Ministras priminė, jog, vykdant 2000 m. Seimo priimtą SSRS okupacijos žalos atlyginimo įstatymą, dar 2001 m. Lietuvos pusė siūlė įtraukti okupacijos žalos atlyginimo klausimą į Lietuvos ir Rusijos tarpžinybinės komisijos darbotvarkę, tačiau Rusijos pusė tąkart kategoriškai atsisakė svarstyti šį klausimą.

Pasak A. Valionio, tuomet reikėjo spręsti kitus svarbius klausimus, o Rusijos kategoriškas atsisakymas bei Lietuvos griežta reakcija tąkart galėjo išaldyti daugelio kitų ypač svarbių dalykų sprendimą.

Speciali vyriausybinių komisija dar 2000 m. yra paskaičiavusi, kad SSRS okupacijos padaryta žala Lietuvai sudaro apie 20 milijardų JAV dolerių.

2000 m. Seimo priimtas įstatymas įpareigoja Vyriausybę derėtis su Rusija dėl SSRS okupacijos žalos atlyginimo. Tačiau realiai šis Rusijos griežtai sukritikuotas įstatymas kol kas nevykdomas. *LGITIC*

asmenys neturės du kartus mokėti vienos ir tos pačios pelno rūšies mokesčių - savo rezidavimo valstybėje ir valstybėje, kurioje vykdoma jų veikla.

Sutartis taikoma juridinių ir fizinių asmenų, kurie "nuolat būna arba nuolat gyvena Rusijos Federacijoje arba Lietuvoje", pelno mokesčiui. *LGITIC*

A. LUKAŠENKA STIPRINS PRIEŠLĖKTUVINĘ
GYNYBĄ

Minskas, balandžio 13 d. (ELTA). Baltarusija ketina stiprinti priešlėktuvinę gynybą prie savo vakarinių sienų, pareiškė prezidentas Aleksandr Lukašenka. Rusija ir Baltarusija, kuriančios sąjunginę valstybę, ketina suvienyti ir savo karines pajėgas, teigė jis. Šio proceso metu Minskas prie rytinių Europos Sąjungos ir NATO sienų dislokuos keletą papildomų priešlėktuvinės gynybos divizionų, nurodė A. Lukašenka.

"Sprendimas dėl kelių divizionų su raketiniais kompleksais C-300 perdislokavimo jau priimtas", - teigė Baltarusijos vadovas. Jis pridūrė, kad divizionai gins "tam tikras

kryptis, kur tai atrodys reikalinga".

A. Lukašenka taip pat nurodė, kad "Maskva Baltarusijai ginkluotę parduoda Rusijos viduje galiojančiomis kainomis".

Be to, Baltarusijos prezidentas teigia esąs nepatenkinamas savo kolegos Ukrainos prezidento Viktor Juščenko pareiškimais dėl paramos demokratiniams pertvarkymams Baltarusijoje ir traktuoja juos kaip kišimąsi į šalies vidaus reikalus. Po "oranžinės revoliucijos" į valdžią atėjęs V. Juščenko neseniai kartu su JAV prezidentu George W. Bush pareiškė, jog būtina remti demokratiją Baltarusijoje.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Šalies vadovas Valdas Adamkus nustebino ne vieną politiką - jis dviprasmiškai pareiškė, kad Lietuvoje gali įsitvirtinti oligarchų valdžia, įtakinga jų grupė ir didelė, tačiau lengvai manipuluojama skurdo klasė. Tokias mintis bei patį metinį pranešimą parlamento frakcijų seniūnai komentavo skirtingai, tačiau visi sutiko, kad V. Adamkus gyvenimą šalyje pavaizdavo pernelyg niūriomis spalvomis.

Prezidentui Valdui Adamkui iškilmingai įėjus į salę, pro pagrindines salės duris įžengė badaujantys Seimo nariai Petras Gražulis ir Egidijus Klumbys. Jie ant kaklų buvo pasikabinę lenteles su užrašais, reikalaujančiais atsistatydinti KGB rezervininkus, tebesančius aukštuose postuose. Abu protestuojantys parlamentarai atsisėdo pirmoje eilėje prieš pat tribūną, į kurią netrukus buvo pakviestas prezidentas, ir vėliau džiaugėsi “bent taip atkreipę V. Adamkaus dėmesį”. Klausant metinio pranešimo kartais buvo jaučiamas prezidento lengvas susierzinimas dėl priešais sėdėjusių parlamentarų elgesio.

Karingi Šiaulių radikalų grasinimai susidoroti su viso pasaulio žydija neliko be atsako - Valstybės saugumo departamento pareigūnai atliko kratas pas nacistų vadeivas. Buvo patikrinti Šiaulių tarybos nario Mindaugo Murzos ir jo bendražygio Žilvino Razmino butai, krata atlikta ir į miesto tarybą išrinkto Andriaus Račkausko darbovietėje. Buvo paimti M. Murzos ir A. Račkausko darbo kompiuteriai. Generalinė prokuratūra perdavė Valstybės saugumo departamentui bylą dėl M. Murzos skleidžiamų antisemitinių idėjų. Bylą dėl šiauliečiui inkriminuojamos nusikalstamos veiklos ketinama sujungti su Šiaulių policijos jau metus atliekamu tyrimu. Šioje byloje įtarimai kurstymu prieš bet kokios tautos, rasės, etninę, religinę ar kitokią žmonių grupę pareikšti iš viso septyniems asmenims, tarp jų ir M. Murzai.

Vytauto Štusausko automobilio skrydį matę žmonės buvo taip sukrėsti, jog abejojo, ar politikas liko gyvas. Avarija, į kurią pateko Lietuvos laisvės sąjungos vadas, įvyko vėlai vakare automagistralėje Vilnius-Klaipėda ties Gargždais. Liudininkų teigimu, V. Štusauskas, kuris, įtariama, galėjo būti neblaivus, lėkė dideliu greičiu ir nesuvaldęs automobilio trenkėsi į vilkiką “Man”. Nuo smūgio jo automobilis vertėsi per 10 kartų. V. Štusausko vairuojamas praėjusių metų gamybos automobilis “Chrysler 300 C” buvo taip sulamdytas, kad iš jo nebuvo įmanoma išlipti. Vairuotoją ištraukė iškviešti ugniagesiai. Dėl daugybinių sužalojimų, sumuštos galvos ir smegenų sukrėtimo V. Štusauskas paguldytas į Klaipėdos ligoninės reanimacijos skyrių. Vilkiko, į kurį atsitrenkė politikas, vairuotojas nenukentėjo. Šiuo metu buvusio parlamentaro gyvybei pavojus negresia. Jį išgelbėjo laiku išsiskleidusios oro pagalvės.

Sostinėje atstatomi Valdovų rūmai vėl pakurstė aistras - Kultūros ministerijos vadovai nutarė pašalinti istorikus Alfredą Bumblauską ir Alvydą Nikžentaitį iš komisijos, kuri prižiūri šių rūmų atstatymą. Komisijai vadovaujančio kultūros ministro Vladimiro Prudnikovo nurodymu šiuos du žinomus istorikus pakeis kiti specialistai. Pats ministras vakar atsisakė komentuoti šį konfliktą.

Kasmet Klaipėdos S. Šimkaus konservatorijos studentai dėl lėšų stygiaus atsisako daugybės kvietimų groti užsienio konkursuose ir festivaliuose. Neseniai įsikūręs uostamiesčio moterų klubas “Smiltė” užsimojo padėti gabiausiems šios mokyklos auklėtiniams - klubas surengs paramos vakarą, kuriame koncertuos gabiausi S. Šimkaus konservatorijos moksleiviai.

Seime paskelbtais galutiniais balsavimo dėl medikų streiko duomenimis, visoje šalyje balsavo 76,6 proc. medikų ir pagalbinių personalo. Už streiką pasisakė 98,53 proc., prieš - 1,25 proc. medicinos įstaigų darbuotojų. Nepaisant to, pasak ministro, jau kelios sveikatos priežiūros įstaigos yra raštiškai patvirtinusios sprendimą nestreikuoti. Šiuo metu streike neketina dalyvauti Klaipėdos miesto ligoninė, Kauno onkologijos ligoninė, Biržų miesto ligoninė ir Kauno krikščioniškieji gimdymo namai. Vis daugiau ligoninių nepritaria streikui. Premjeras Algirdas Brazauskas susitiko su visuomeninių organizacijų atstovais, gydymo įstaigų vadovais, su kuriais dar kartą aptarė medikų streiko klausimus. Vyriausybei siūloma ieškoti kompromisų, daryti nuolaidas ir užkirsti kelią šiai akcijai. Tačiau nė viena pusė neketina nusileisti. Po susitikimo su premjeru paaiškėjo, kad nuolaidų medikai gali nesitikėti.

Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas susitiko su sveikatos apsaugos ministru Žilvinu Padaiga. Seimo pirmininkas po susitikimo teigė, kad medikų atlyginimus būtina ir toliau didinti, tačiau pasirinktas ne tas kelias. Prognozuojama, kad artėjant streikui dirbsiančių ir teiksiančių visą pagalbą gydymo įstaigų daugės.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

Popiežiaus Jono Pauliaus II-ojo laidotuversė Prancūzijos prezidentas J. Chirac bučiuoja JAV Valstybės sekretorės C. Rice ranką. Už jų, kairėje JT sekretorius K. Annan, JAV prezidentas G. W. Bush, buvęs prezidentas J. Clinton.

AP

PASKIRTA JT PASIUNTINE V. VYKĖ-FREIBERGA KALBĖJO DRAŠIAI

New York, balandžio 13 d. (AP). Jungtinių Tautų generalinis sekretorius Kofi Annan paskyrė Latvijos prezidentę Vairą Vykę-Freibergą pasiuntine, kuri, rengiantis JT Generalinės Asamblėjos susitikimui rugsėjį, padės propaguoti jo idėjas dėl JT reformos. "Kaip Latvijos valstybės vadovė, prezidentė Vykę-Freiberga aktyviai pritaria, kad būtina pertvarkyti Jungtines Tautas. Išrinkta antrajai kadencijai ji sėkmingai vadovavo savo šaliai laikotarpiu, kai ji siekė tapti Europos Sąjungos ir NATO nare", - sakoma JT generalinio sekretoriaus spaudos tarnybos pareiškime.

"Generalinis sekretorius nori pareikšti didelę pagarbą Jos Ekscelencijai už tai, kad ji sutiko prisiimti šias pareigas ir skirti savo laiko, energijos bei politinės išminties padėti įgyvendinti jo pastangas", - sakoma pareiškime.

V.Vykė-Freiberga, paskirta Jungtinių Tautų (JT) ambasadore, pagrindine savo prievole šiame poste laiko siekti didesnio JT efektyvumo, kad organizacija galėtų sėkmingiau spręsti aktualias problemas. Tarp tokių JT veiklos krypčių prezidentė paminėjo pagalbą trečiosioms

šalims ir kovą su skurdu, taip pat saugumo problemas.

"Pavyzdžiui, padėtis Darfūre (Sudane), į kurią JT nesugebėjo laiku įsikišti. Pirmą kartą susidarė tokia padėtis, kai mes tarptautiniu lygiu susiduriame su genocidu, į kurį derėtų įsikišti tarptautinei bendrijai, bet visas šis aparatas ir visa, kaip tai vyksta, taip sudėtinga, kad iš esmės nesiimama jokių veiksmų", - sakė Latvijos vadovė.

Ji taip pat pažymėjo, jog jau seniai kalbama apie reformas JT Saugumo Taryboje. "Man, kaip prezidentei, kalbant JT kaskart tenka pabrėžti, kad JT būtinos reformos, ir pats laikas veiksmingai stumti šias reformas į priekį, taip pat pradėti permainas Saugumo Taryboje", - sakė prezidentė.

Atsakydama į klausimą, kaip ateityje JT turėtų veikti sąlygomis, panašiomis į susiklosčiusias Irake, V.Vykė-Freiberga pareiškė, kad "JT tam tikrais klausimais priimant rezoliucijas, tarp jų ir pakartotines, reikėtų "tuo pat metu nustatyti šių rezoliucijų įvykdymo terminą ir numatyti galimą reakciją, jei jos nebus įvykdytos", - pažymėjo ji. "O

tuščiai priiminėti rezoliucijas ir paskui stebėti, jog nieko nevyksta... Tai, iš esmės, nepadaeda nei kelti JT prestižą, nei išspręsti klausimą", - mano Latvijos prezidentė.

JT dažnai kritikuojamos už tai, jog nesugeba ryžtingai veikti krizių sąlygomis, kad užkirstų kelią kraujo liejimui.

Be V.Vykės-Freibergos, tokiais pasiuntiniais K.Annan balandį paskyrė Airijos užsienio reikalų ministrą Dermot Ahern, buvusį Indonezijos užsienio reikalų ministrą Ali Alatas, buvusį Mozambiko prezidentą Joaquin Chissano ir buvusį Meksikos prezidentą Ernesto Sedillo.

Kovo pabaigoje K.Annan pasiūlė Generalinei Asamblėjai surengti plačias JT reformas, tarp jų - padidinti Saugumo Tarybos šalių-narių skaičių nuo dabartinių 15 iki 24.

K.Annan paskirtieji pasiuntiniai, lankydamiesi įvairiose šalyse, stengsis sudominti JT reformomis politinius vadovus, pilietinės visuomenės atstovus, mokslininkus ir žiniasklaidą, pamėginti užsitikrinti paramą sprendimams, numatomiems priimti susitikime, kuris vyks Niujorke spalio 14-16 dienomis neužilgo iki JT Generalinės Asamblėjos metinės sesijos pradžios.

problema. Juk ten, Ukrainoje, kiek žinau, gyvena ne mažiau kaip 17 proc. rusų. Tai juk tautos perskyrimas! Tai primena Vokietijos padalijimą į Rytų ir Vakarų dalis!".

Rusijos prezidentas taip pat pakomentavo žurnalistų prašy-

(Nukelta į 3 psl.)

RUSIJOS PREZIDENTAS NEKANDIDATUOS 2008 M.

Vladimir Putin pareiškė, kad neketina landidatuoti trečiajai prezidento kadencijai 2008 metais. "Aš nekeisiu pagrindinio įstatymo. Bet pagal konstituciją negalima būti išrinktam tris kartus iš eilės", - sakė V.Putin Hanoveryje per susitikimą su kai kuriais Rusijos ir Vokietijos žiniasklaidos priemonių atstovais. Drauge pažymėjęs, kad būti renkamam trečią kartą ne iš eilės Rusijos konstitucija nedraudžia, V.Putin pridūrė: "Tiesa, nesu

tikras, kad aš to norėsiu".

Atsakydamas į klausimą apie Ukrainos stojimą į Europos Sąjungą V.Putin pažymėjo: "Yra šios problemos humanitarinis aspektas. Jeigu Ukraina įeis į Šengeno zoną, iškils

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$55,

PUSEI METŲ - \$40,

PIRMA KLASE - \$78,

ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ

METAMS - \$130.00

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

RUSAI GRASINA TEISMU

Ilgai nieko nežinojome, kad Lietuvoje veikia Tarp-tautinė Baltijos akademija, neseniai tapusi didelio dėmesio centre. Tos akademijos rektorius yra Jevgenij Kostin. Tai Latvijoje veikiančio Baltijos rusų instituto dalis. Teigiama, jog visoms akademijos programoms galioja Lietuvoje išduoti leidimai.

Vyriausybės leidimą veikti Lietuvoje ši akademija gavo 2003 metų rugpjūtį. Jos skyriai veikia Vilniuje, Klaipėdoje ir Visagine, bet ne Kaune. Šiuo metu akademijoje studijuoja maždaug 800 Lietuvos piliečių. Jie daugiausia studijuoja teisę. Paaiškėjo, kad Baltijos rusų institute specialistai rengiami glaudžiai bendradarbiaujant su Rusijos aukštosiomis mokyklomis, o ši institutą finansiškai remia Rusija. Šio instituto studentams sudaromos galimybės studijuoti Rusijos aukštosiose mokyklose. Taip ugdoma lojali Rusijai naujoji inteligentija. Žinoma, kad šiose mokyklose studijuoja nemažai Lietuvos policijos, muitinės ir pasienio pareigūnų.

Pagaliau Švietimo ir mokslo ministerija negali paaiškinti, kas davė tokiai akademijai leidimą veikti. Buvo sudaryta komisija ištirti ir išvadas pateikti Vyriausybei. Komisija, ištyrusi visą situaciją, pasiūlė Vyriausybei tą Baltijos akademiją uždaryti. Ministro Remigijaus Motuzo teigimu, Latvijoje veikiančio Baltijos rusų instituto įsteigta Baltijos akademija netinkamai organizavo studijas ir pažeidinėjo Lietuvos teisės įstatymus. Uždarymui labai priešinasi Baltijos rusų instituto direktorius Stanislovas Buka ir tvirtina, kad Lietuva tikrai yra išdavus leidimą veikti. Jis teigia, ka jo mokyklos mokslo lygis yra aukštesnis, nes Lietuva atsiliekanti nuo Latvijos ir Estijos net 6 ar 7 metais. Kad ta “akademija” nebūtų uždaryta, daug pastangų darė Darbo partijos nariai, kuriai vadovauja rusas Viktoras Uspaskichas.

Lietuvos policijos viršininkas Vytautas Grigaravičius jau anksčiau pripažino, jog tarnautojų studijos rusiškose mokyklose gali nuteikti Lietuvos policininkus ir kitus ten studijuojančius prieš Lietuvos valstybę ir padaryti juos priklausomus nuo svetimos valstybės specialiųjų tarnybų. Lietuvos Vidaus reikalų įstaigose dirba 101 pareigūnas, kuris yra baigęs Rusijos aukštąsias mokyklas. Pagaliau ir Lietuvos prezidentas pareiškė, kad tai ne vieta Lietuvos pareigūnams įsigyti aukštąjį teisinį išsilavinimą rusiškoje mokykloje.

Žiniasklaida rašo, jog toje akademijoje studijuoją studentai žada kreiptis į teismus, jei bus uždaroma ta mokykla. Švietimo ministerija pareiškė, kai bus uždaryta akademija, tai jos studentai, kurie pradėjo tas studijas 2003 ir 2004 metais, pasirūpins jų mokslu, kad galėtų studijuoti ne rusiškoje mokykloje.

Stebėtina, jog tryliktoji koalininė Vyriausybė leidžia tokius dalykus nepriklausomoje Lietuvoje. Vyriausybė, sudaryta iš Darbo Socialdemokratų partijų, Naujosios sąjungos bei Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų atstovų, galėtų Lietuvai padaryti daug daugiau gerų darbų, bet ne garsėti nepaprastais nuotykiiais ir dar neregėtais skandalais. Blaškymasis, atrodo, tapo ryškiausia šimtadienio veiklos žyme. Viena aišku, ką koalicijos vadovai sugebėjo visuomenę įtikinti – kad rinkimų šūkiai ir programos nieko nereiškia.

S. Tūbėnas

AR SAUGOME SAVĄ KALBĄ?

Prieš daugiau kaip metus, 2003 m. gruodžio 15 d. buvo kreiptasi į Valstybinę lietuvių kalbos komisiją dėl mikroautobuso Vilnius-Visaginas vairuotojo, tiesiai šviesiai pareikalavusio keleivius “govorit po ruskomu”. Taip pat dėl kito to paties maršruto vairuotojo, pareiškusio nemokančiu lietuviškai ir todėl keleiviams negalinčio teikti informacijos valstybine kalba. Nuo Visagino iki Vilniaus visam mikrobusui dažniausiai grojamos vien “Ruskoje radijo” melodijos (kaip ir daugelyje Vilniaus m. komercinių autobusų), maloniai sukeldamos Užrualės nostalgiją ir abejones, kad per Nepriklausomos Lietuvos teritoriją ar valstybės sostinę važiuojame.

Valstybinei kalbos inspekcijai buvo pakartotinai priminta, kad Lietuvoje pardavinėjamos prekės su pakuotės lietuviškame tekste kalbos ir rašybos klaidomis.

Valstybinė kalbos inspekcija maloniai atsakė įpareigojusi UAB “Julturas” vairuotoją iki 2004 m. rugsėjo 1 d. išmokyti lietuviškai aptarnauti keleivius ir pažadėjo, kad UAB “Jominga” maisto prekės pakuotėje klaidas ištaisys.

Bet neperseniausiai vėl nupirkus to paties pavadinimo

prekę, pakuotėje lygiai tos pačios šešios klaidos. Tiktai prekės galiojimo terminas jau kitas, o tai reiškia, kad UAB “Jominga” direktorius su Valstybine kalbos inspekcija pirkėjui, paprasčiausiai, sakė netiesą.

Kitas pavyzdėlis. Prieš pastarąsias Kalėdas broliai pranciškonai Vilniuje pardavinėjo kalėdaičius, į voką maloniai įdėdami ir pasveikinimą. Skaitai ir stebiesi – “Dobrych i radosnych Šwiąt...” Ir tik jau po lenkiško pasveikinimo, seka lietuviškas.

Manau, kad tai ne smulkmena, kad tai pozicija – valstybinės kalbos sąmoningas pastatymas į antrą vietą, o brolių pranciškonų Vilniuje gal nostalgiški prisiminimai laikams, kai Vilniuje lietuviškai prakalbės būdavo apspjaudomas ir apstumdomas. Valstybinėms institucijoms nepakankamai dirbant kalbos išsaugojimo srityje, po keliolikos metų, o gal net greičiau, tokiuose pasveikinimuose aplamai gali išlikti tiktai pirmosios eilutės.

Turint pagrindą suabejoti Valstybinės kalbos inspekcija ne tik dėl aprašomų dalykų, bet ir plačiau – dėl lietuvių kalbos prioriteto iškabose, užrašuose ant pastatų, reklamoje, valsty-

binės kalbos vartojimo aptarnavimo sferoje ir daug kur kitur, pagrįstai kyla klausimai:

- ar Valstybinė kalbos inspekcija raštu atkreipė Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos dėmesį į pasitaikančias rašybos klaidas jos kontroliuojamose prekėse ir koks čia inspekcijos vaidmuo?

- ar tiesiogiai aptarnaujantys keleivius kitakalbiai vairuotojai turi teisę šį darbą dirbti dar iki lietuvių kalbos žinių patikrinimo ir ar visiems UAB “Julturas” kitakalbiams vairuotojams dabar patikrintos lietuvių kalbos žinios dėl teisės aptarnauti keleivius?

- kaip gi čia atsitiko su valstybinės kalbos negerbiančiais broliais pranciškonais Vilniuje ir ką Valstybinė kalbos inspekcija mano šiuo reikalu?

Pareiškėjų, paprastai, nedomina valstybės institucijų dažni pasiteisinimai, kad viskas daroma ir vyksta laikantis įstatymų. Bet jeigu taip atsitiktų ir šį kartą, tada kodėl tokie mums nepalankūs įstatymai ir ką daro Valstybinė lietuvių kalbos komisija su Valstybine kalbos inspekcija, kad įstatymai atsirastų tokie, kurie gintų valstybinę lietuvių kalbą ir ją vartojančių teises?

R. Giliauskas, “Tautininkų žinios”, 2005 m. Nr. 2.

POPIEŽIAUS KAPAS ATVERTAS LANKYTOJAMS

Vatikano miestas, balandžio 13 d. (ELTA). Popiežiaus Jono Pauliaus II kapas kriptoje po Šv. Petro bazilika yra prienamas lankytojams. Anot Italijos žiniasklaidos, kad išvystų Popiežiaus amžinojo poilsio vietą, Romoje po laidotuvių liko tūkstančiai maldininkų.

Daugybė žmonių pirmą kartą aplankė Popiežiaus Jono Pauliaus II kapą Romoje. Keli šimtai tikinčiųjų laukia eilėje, kad patektų į kriptą po Šv. Petro baziliką, kur ilsisi Katalikų Bažnyčios vadovas.

Vatikanas paragino lankytojus nedėti gėlių prie kapo. Tvarkdariai stebi, kad piligrimai greitai praeitų pro kapo vietą, o ne sustingtų maldoje. Jonas Pauliaus II buvo palaidotas karste, o ne marmuri-

(Atkelta iš 2 psl.)

RUSIJOS PREZIDENTAS...

mu Lietuvos ir Estijos vadovų atsisakymą atvykti į Pergalės dienos iškilmes Maskvoje. "Visa problema - tapatumas. Tapatumas - tai tipiška mažų tautų problema, ir čia tiesiog reikia apsišarvuoti kantrybe", - sakė V.Putin.

Susitikime su žiniasklaidos atstovais taip pat dalyvavo Vokietijos kancleris Gerhard Schroeder.

Delfi

niam sarkofage - tokia buvo paskutinioji Popiežiaus valia. Virš jo kapo ant kuklios baltos marmurinės plokštelės užrašyta: "Jonas Paulius II 1920-2005".

Į gedulo iškilmes, skirtas Popiežiui pagerbti, suplūdo milijonai tikinčiųjų.

J. TIMOŠENKO VIZITĄ Į MASKVĄ ATIDĖJO

Kijevas, balandžio 13 d. (ELTA). Nors Ukrainos ekonomikos ministras Sergej Teriochin informavo, kad Ukrainos ministrė pirmininkė Julija Timošenko atidėjo balandžio 15-16 dienomis planuotą vizitą į Maskvą dėl nuskambėjusio Rusijos generalinio prokuroro Vladimir Ustinov pareiškimo, kad byla J. Timošenko atžvilgiu nenutraukta, pati J.Timošenko teigia, kad vizitą atidėjo dėl prezidento Viktor Juščenko įpareigojimo visiems vyriausybės nariams atidėti planuojamus vizitus į užsienį iki sėjos pabaigos.

Interpolo Ukrainos skyrius pranešė, kad premjerė J. Timošenko išbraukta iš šios tarptautinės policijos organizacijos ieškomų asmenų sąrašo, todėl negali būti sulaikyta dėl bylos, kurią yra iškėlusį Rusijos generalinė prokuratūra.

L. WAŁĘSA TRAUKIASI IŠ "SOLIDARUMO" JUDĖJIMO

Varšuva, balandžio 13 d. (ELTA). Lech Wałęsa pareiškė ketinantis pasitraukti iš "Solidarumo" - pirmosios komunistiniame bloke nepriklausomos profesinės sąjungos, kurią Lenkijoje pats įkūrė prieš 25 metus.

"Mes nuėjome į skirtingas puses. Jau nebesame gera komanda. Šiandien nusprendžiau, kad mums reikia išsiskirti. Sąjungoje įvyko kartų pasikeitimas. Nuėjo jau trys kartos, tarp jų ir manoji. Aš jaučiuosi vis mažiau ir mažiau reikalingas", - tvirtino 61 metų L.Wałęsa.

1980 metų rugpjūčio viduryje per komunistinę Lenkiją nuvilnijus streikams, tuo metu šiauriniame Gdanskio mieste laivų statykloje elektriku dirbęs L.Wałęsa padėjo sudaryti darbininkų reikalavimų sąrašą, į kurį buvo įtraukta teisė steigti laisvas profsąjungas ir teisė streikuoti. Šalies vyriausybė šiems reikalavimams pritarė rugpjūčio 31 dieną.

Už nuopelnus padedant Lenkijos darbininkams iškovoti teisę jungtis į organizacijas, derėtis dėl savo teisių ir kurti profesines sąjungas L. Wałęsa 1983 m. buvo apdovano-
notas Nobelio taikos premija.

Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus kalba lietuvių tautai balandžio 12 d. Seime. *ELTA*

(Atkelta iš 1 psl.)

LIETUVOS...

kalbėjo V. Adamkus.

Pasak prezidento, ir visuomenėje, ir politikoje vis labiau įsigali vartojimo logika, neigianti pilietines vertybes. Stokojama supratimo, kad ir pozicija, ir opozicija, ir skirtingos visuomenės grupės yra bendra Lietuvos komanda, kurianti ir įgyvendinanti bendrą Lietuvos projektą. Kad būtų padėti tvirti pamatai pilietinei visuomenei, būtina iš esmės keisti žmonių ir valstybės, piliečių ir valdžios santykius. "Piliečių visuomenė, politinė žmonių sąjunga neįmanoma be klasikinės politikos sampratos, be supratimo, jog politika yra garbingas ir atsakingas bendrų reikalų tvarkymas, kuriame privalo dalyvauti visi save gerbiantys piliečiai. Tik bendrais politiniais sprendimais mes galime pasipriešinti fatalizmui ir valingai kurti savo ateitį. Šiandien į politiką turime susigrąžinti vertybes, idėjas ir principus, kurie telktų mus tiek į bendraminčių bendrijas, tiek ir į vieną Lietuvos tautą", - sakė prezidentas. Jis pabrėžė, jog būtina sąlyga piliečių pasitikėjimui valstybe stiprinti - pačios valstybės tarnybos, valstybinių institucijų permainos, kurių darbui būtinas viešumas, skaidrumas, atvirumas. V. Adamkus apgailestavo, jog per penkiolika metų nepavyko pasiekti, kad valstybės tarnautojai ištikimai tarnautų piliečiams ir valstybei. "Kaip galėjo nutikti, kad mūsų, Europos Sąjungos ir NATO šalies, vidaus reikalų pareigūnus ėmė rengti neformalūs Rytų valstybių universitetai? Kodėl krašto visuomenės ir tarptautinės bendruomenės pasipiktinimą sukėlė antisemitiniai išpuoliai mūsų teisėsaugos netikėtai įvertinami kaip "humoras" ir "ironija"?", - klausė prezidentas.

Šie ir kiti faktai kalba apie rimtas lojalumo problemas ir

kelia abejonių dėl šalies institucijų gebėjimo ginti civilizuoto gyvenimo principus bei nacionalinius interesus.

RAGINA KOVOTI SU KORUPCIJA

Be to, Lietuvos valstybės tarnyba tampa pažeidžiama ir dėl korupcijos, nemažėjanti šešėlinė ekonomika ir kontrabanda taip pat liudija valstybinės sistemos silpnumą.

Prezidento teigimu, piliečiams nesuvokiama, kodėl šių klausimų vis neatsiranda Vyriausybės ir Seimo darbotvarkėje. Kol kas kova su korupcija nėra efektyvi. Tai, anot V. Adamkaus, paliudija ir nesenai visuomenės nuomonės tyrimai - net 81 proc. Lietuvos gyventojų mano, kad dauguma arba beveik visi valstybės tarnautojai yra korumpuoti.

Prezidentas paragino rimtai kovoti su korupcija, kuri yra ne tik teisėsaugos, bet ir rimta nacionalinio saugumo problema, todėl šiuo klausimu būtina susitarti visoms parlamentinėms partijoms, realiai vykdyti šiuo metu jau galiojančių apie 10 korupcijos prevencijai skirtų įstatymų.

Be to, V. Adamkaus požiūriu, korupcijos problemą būtina spręsti ir peržiūrint reguliavimo normas bei kontroliuojančių institucijų funkcijas - valdžios įstaigos turėtų dažniau tartis su visuomene ir diegti kuo paprastesnes ir kuo skaidresnes administravimo taisykles.

RAGINA ĮTEISINTI TIESIOGINIUS MERŲ RINKIMUS

Prezidentas Valdas Adamkus antradienį paragino Seimą dar šiemet įteisinti tiesioginius merų rinkimus, pridurdamas, jog ne mažiau svarbu ateityje įteisinti ir tiesioginius seniūnų rinkimus. "Raginu Seimą dar šiemet pasitelkti politinę valią ir įteisinti tiesioginius merų

rinkimus. Ne mažiau reikalingi ir tiesioginiai seniūnų rinkimai", - kalbėjo V. Adamkus Seime antradienį skaitydamas metinį pranešimą.

Pasak prezidento, būtina priartinti sprendimus prie vietos žmonių, piliečiams būtina sudaryti visas galimybes realiai tvarkyti bendrus reikalus.

Be to, prezidento manymu, būtų tikslinga kuo greičiau žemėtvarką iš apskričių administracijų perduoti savivaldybėms ir joms suteikti teritorijų plėtrai reikalingas valstybinės žemės valdymo teises. Tai, V. Adamkaus įsitikinimu, mažintų biurokratinį barjerą ir korupciją, taigi prisidėtų prie realaus savivaldos augimo, padėtų į regionus pritraukti daugiau investicijų.

PADĖTIS SVEIKATOS APSAUGOS SISTEMOJE - ABSURDIŠKA

Prezidentas Valdas Adamkus šiuo metu susidariusią padėtį sveikatos apsaugos sistemoje vadina absurdiška ir teigia, jog šiuo metu šioje srityje būtinos radiklios reformos.

"Nedelsiant reikia reformuoti pačią reformą, kuri iki šiol buvo grindžiama vien administraciniais metodais. Juk pertvarka, turėjusi pagerinti medicinos įstaigų darbą, tik gerokai pablogino sveikatos apsaugos kokybę, apsunkino medicinos paslaugų prieinamumą", - kalbėjo V. Adamkus, antradienį Seime skaitydamas metinį pranešimą.

Pasak prezidento, sveikatos priežiūra brangiai kainuoja ir valstybės galimybės finansuoti visas paslaugas - ribotos, todėl ir čia be konkurencijos ir privačios iniciatyvos neišsiversime. Socialinė politika, V. Adamkaus teigimu, taip pat negali būti grindžiama vien pašalpomis. "Deja, kol kas mūsų socialinė politika pernelyg nukreipta į pinigines išmokas. Tačiau mažai rūpinamasi, kaip padėti žmogui

pasikeisti, kaip sustiprinti jo savarankiškus gebėjimus pačiam spręsti problemas. Kartais susidaro įspūdis, kad politikams net ir patogiau laikyti žmones priklausomus nuo valdžios dalijamų pašalpų ir per rinkimus vilioti rinkėjus pažadais jas didinti", - kalbėjo V. Adamkus.

Taip pat, pasak šalies vadovo, būtina labiau išplėtoti socialines paslaugas - neįgaliųjų ir senelių slaugą, vaikų priežiūrą, rizikos grupių šeimų mokymus. Rimtų pokyčių reikalauja ir vaikų teisių apsaugos sistema, nes šiuo metu labai daug vaikų auga valdiškuose globos namuose, kuriuose jie taip ir neišmoksta savarankiškai gyventi. Per mažai dėmesio, V. Adamkaus teigimu, skiriama darbui su rizikos šeimomis, neretai pagalbos griebiamasi tik tuomet, kai vaikas jau nukentčia. "Sena tiesa, kad visuomenės požiūris į neįgaliuosius rodo jos pilietinės ir moralinės brandos lygį. Šiuos žmones labai retai išvysi mūsų miestų gatvėse, bibliotekose, koncertų salėse. Lietuva akivaizdžiai per mažai rūpinasi pritaikyti aplinką neįgaliesiems. Taip labai daug praranda ir neįgalieji, negalėdami būti visaverčiai savo valstybės piliečiai, ir visa visuomenė, neišmokdama tolerancijos, pagalbos kitam žmogui pamokų", - kalbėjo V. Adamkus.

LIETUVA TURI TAPTI REGIONINIO BENDRADARBIAVIMO IR TRAUKOS CENTRU

Prezidentas Valdas Adamkus ragina išnaudoti istorinę galimybę, taip pat - patogią geografinę padėtį ir paversti Lietuvą regioninio bendradarbiavimo ir traukos centru.

"Turime įtvirtinti Lietuvą kaip Europos Sąjungos ir NATO valstybę, aktyvios politikos ir tarpreigioninio bendradarbiavimo centrą", - Seime skaitydamas metinį pranešimą sakė prezidentas Valdas Adamkus.

Pasak prezidento, Lietuva turi būti tvirta Vakarų demokratijos vertybių ir saugumo plėtros advokatė, remianti Europos keliu siekiančias eiti valstybes, tolesnę Europos Sąjungos (ES) bei NATO plėtrą. Jis taip pat teigė manęs, kad pragmatiškas ES dialogas su Rusija "gali ir turi būti sėkmingas". Pasak V. Adamkaus, labai svarbu skatinti kaimyninės Kaliningrado srities ekonominę ir socialinę pažangą, padedant Kaliningrado sričiai, o kartu - ir visai Rusijai kuo sklandžiau įsitraukti į europinius bendradarbiavimo procesus.

Be to, anot šalies vadovo, privalu dar daugiau dėmesio skirti santykiams ir su kitais artimiausiais kaimynais - Lat-

vija, Lenkija, Baltarusija.

"Paradoksalu, kad Lietuva sugebėjo įstoti į NATO ir Europos Sąjungą, bet per penkiolika metų nepavyko išspręsti kai kurių svarbių dvišalių klausimų. Manau, kad Lietuvos ir Latvijos santykiai neatitinka vienintelių baltų tautų - lietuvių ir latvių - lūkesčių. Mūsų valstybės privalo ir turi galimybių kurti gerokai glaudesnius partnerystės ryšius", - sakė V. Adamkus. -

Pasak jo, įvykiai Lenkijoje taip pat parodė, kad Lietuvą ir jos kaimynę siejančios strateginės partnerystės laukia daug žadanti ateitis, todėl svarbu panaudoti šią patirtį regiono labui. "Tai, ką sukūrėme plėtodami santykius su Lenkija, ir tai, ką bandome kurti stiprindami ryšius su Ukraina, gali būti sujungta į naujas tarpvalstybinio bendradarbiavimo struktūras, kurios, manau, būtų naudingos ir mums, ir Europai", - teigė V. Adamkus.

Prezidentas pažymėjo, jog svarbu daugiau dėmesio skirti ir kaimyninei baltarusių tautai, o kai reikia - ir ištiesti pagalbos ranką. "Mums rūpi, kad tvirta ir teisinga demokratinių valstybių politika šios šalies režimo atžvilgiu neigiamai neatsilieptų paprastiesiems Baltarusijos žmonėms. Ragindami aktyviai plėtoti mūsų viešąją diplomatią šioje kaimyninėje valstybėje ir prisidėti skatinant joje pilietinės visuomenės daigumą", - kalbėjo V. Adamkus.

Prezidentas savo pirmajame per šią kadenciją metiniame pranešime taip pat pabrėžė pareigą aktyviau ir nuosekliau rūpintis išeivija, valstybei finansuojant švietimo, kultūros, informacinius projektus, kurie užsienio lietuvių bendruomenėms padėtų išsaugoti lietuviybės dviasią ir perduoti ją jaunimui. Tačiau, be to, šiandien Lietuvos valstybė, anot V. Adamkaus, turi imtis gerai apgalvotos bendros emigracijos politikos, reikalinga aiški ilgalaikė valstybės strategija emigracijos klausimams spręsti.

RAGINA KEISTI STUDIJŲ IR MOKSLO FINANSAVIMO PRINCIPUS

"Protų nutekėjimas", aukštojo mokslo kokybės problemos, nepakankamas dėmesys lituanistikos studijoms, mokslo pasiekimų sklaidai, suaugusiųjų švietimui. Tai - aktualiausios švietimo problemos, kurias savo metiniame pranešime įvardijo prezidentas Valdas Adamkus. "Kad mokslas ir studijos šiandien deramai spartintų Lietuvos socialinę ir ekonominę plėtrą, padėtų sumažinti jos atsilikimą nuo Europos Sąjungos senbuvių, reikia esminių šios srities permainų", - pabrėžė prezidentas.

“VILNIJOS” DRAUGIJOS VALDYBA: KODĖL NEGALIMA SAKYTI TIESOS APIE ARMIJĄ KRAJOVĄ?

Kovo 13 d. vakare TV3 parodė dokumentinį filmą apie Armiją Krajovą (AK) Lietuvoje. Lenkijos dienraščio *Gazeta Wyborcza* korespondentas Vilniuje Jacek Komar pasmerkė šį filmą kovo 14 ir 15 d. spaudoje. Kurstyta tautinė ir valstybių nesantaika.

Kodėl Nepriklausomoje demokratinėje Lietuvos Respublikoje žmonės nebegali net verkti AK nužudytų brolių, seserų, tėvų? Kodėl užgauliojamas vienintelis mokslininkas, prieš dešimtmetį ir 6 metus apie AK Lietuvoje sudaręs dvi knygas? Kodėl turi tylėti pirmojo lietuviško dokumentinio filmo apie AK autorius? Kodėl kartojami LKP CK organo “Raudonoji vėliava” epitetai ir šaukiamasi cenzūros?

Gal todėl, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė AK nariams rengiasi padidinti pensijas. Po 10 AK paminklų Lietuvoje bus statomi nauji. Lietuvoje neseniai įregistruota AK veteranų organizacija, juos sveikino Lenkijos ir Lietuvos prezidentai. Civilių Lietuvos gyventojų etnocido vykdytojas Zigmundas Šendzeliažas – Lupaška Lenkijos yra apdovanotas ir nenorima to akto atšaukti. Daugelio AK narių giminės dabar užima įtakingas

pareigas: Lenkijos senatorė yra AK Vilniaus apygardos komendanto A.Kšižanovskio – Vilko duktė, net J. Komar bendrapavardis Vladislav Komar 1943 m. buvo dvarų direktorius, tarnavo naciams ir AK.

AK laiko save antihitlerinės koalicijos dalyve: juos prima į II-ojo pasaulinio karo veteranų sąjungą, gegužės 9 d. jie norėtų dalyvauti iškilmėse Maskvoje, todėl dokumentai apie AK kolaboravimą su naciais jiems nenaudingi. Lenkija dabar yra mūsų strateginė partnerė, todėl savaitraščio *Veidas* apžvalgininkas Audrius Bačiulis mano, kad “ši provokacija neatsitiktinai įvykdyta iškart po prezidento A.Kwasnewski vizito Lietuvoje ir Rusijos sprendimo nutraukti Katynės žudynių tyrimą”. Išeitų, jog būtina nutraukti tik AK įvykdytų žudynių tyrimą ir apie tai tylėti, tiek išvykus Lenkijos ar Lietuvos atstovams į Lenkiją, tiek jiems atvykstant į Lietuvą (o tai būna vos ne kas mėnesį).

Ar turi tylėti iki mirties visi tie, kuriuos mušė, plėšė, terorizavo, prievartavo Lenkijos AK kariai, kuriems draudė viešai lietuviškai kalbėti, kurių tikri-

gimines šaudė į nugarą arba galvas daužė į sieną? O gal geriau tai Lietuvai ir Lenkijai be tarpininkų civilizuotai išsiaiškinti? Ar tik Lenkija, pamirėjusi Varšuvos sukilimo 60-ąsias metines, gali pareikalausiti sąjungininkes atsiprašyti, sumokėti kompensacijas, o Lietuva negali to daryti ir 85-ųjų Vilniaus krašto okupacijos metinių proga? 2000 metais dėl to į prezidentus A.Kwasnewski ir V.Adamkų kreipėsi 26 visuomeninės organizacijos, 2001 m. – 35 organizacijos, bet atsakymo iki šiol negavo.

Dar 1993 m. Lietuvos Respublikos Vyriausybė sudarė istorikų komisiją Armijos Krajovos veiklai Lietuvoje įvertinti. Komisija paskelbė, kad “Lenkijos emigracinė vyriausybė ir jai pavaldi Armija Krajova nepripažino Vilniaus grįžimo Lietuvai, ruošėsi ir vėl atplėšti nuo Lietuvos, t.y. kėsinosi į Lietuvos teritorijos vientisumą [...]. Armijos Krajovos partizanai rytų Lietuvoje taip pat padarė nusikaltimų žmoniškumui, įvairiais motyvais yra terorizavę ir žudę niekuo nekaltus civilius gyventojus, daugiausia lietuvius”. Lietuvos Respublikos Generalinė prokuratūra 1999 m. nustatė, kad “Armijos Krajovos partizanų daliniai, nepripažindami Vilniaus krašto grąžinimo Lietuvai 1939 metais, vykdė Lietuvos gyventojų genocidą, t.y.

terorizavo, plėšė, žudė eilinius lietuvių, žydų, rusų tautybės Lietuvos gyventojus, tikėdamiesi, kad po Antrojo pasaulinio karo šie veiksmai padės Lenkijai reokupuoti Vilniaus kraštą”.

J. Komar suklaidino laikraščio *Gazeta Wyborcza* skaitytojus, *Elta*, *BNS* ir jų pranešimus išspausdinusius laikraščius. Dokumentiniame filme kalbama ne apie visą Armiją Krajovą (20 apygardų), o apie Vilniaus apygardos 5 brigadą. Knygoje “Armija Krajova Lietuvoje” (t. 1, p. 125, 131) dar prieš dešimtmetį rašyta, kad “patriotinė AK veikla teisėtoje Lenkijos teritorijoje aprašyta daugelyje lenkų istorikų darbų ir dėl to mes nediskutuojame”. Šių eilučių autorių J.Komar skelbia garsėjančiu “nepalankumu lenkams”. Dauguma lenkų dėl 1944 metų žudynių yra niekuo dėti ir apie tai kaip tik šio autoriaus keliskart buvo informuota Lenkijos ambasada Vilniuje. Nutylima, kad “Vilnijos” draugijos pirmininkas atstovauja draugiją, vienijančią apie 2000 narių, rėmėjų bei nuo AK nukentėjusius lietuvius. Jis Lietuvoje yra vienas žymiausių AK tyrinėtojų.

Visuomeninis AK teismas įvyko ne “prieš kelis metus”, o prieš keliolika metų (1993 m.). Šį teismą surengė ne dabartinis “Vilnijos” draugijos pirmininkas (kaip paskelbta laikraštyje *Gazeta Wyborcza*)

ar ši organizacija (kaip skelbė *Elta*), o 14 organizacijų.

Lietuvos vietinę rinktinę (LVR) sudarė ne vokiečiai, o lietuvius generolas P.Plechavičius. Netiesa, kad “1943 metais kilo ‘dešimties dienų karas’ tarp AK ir lietuvių”. LVR įkurta 1944 m. vasario 16 d. ir nuo kovo 11 d. iki gegužės 15 d. stengėsi ginti Lietuvą nuo AK.

Viešųjų ryšių akcija, kai Lenkų sąjungos Lietuvoje ir kelių valdininkų nurodymu “AK ir generolo P.Plechavičiaus kareiviai susitakė” Prezidentūroje vyko ne “prieš kelis mėnesius”, o 2004 m. rugsėjo 2 d. Šis renginys juridinės galios neturi: dauguma LVR karių, taryba ir prieš tai Kaune vykusio konferencija mūsųose nedalyvavusiam kariūnui nebuvo davusi tokių įgaliojimų. Atleisti gali tik nuo AK nukentėję žmonės ir juos atstovaujanti organizacijos, bet prieš tai reikia jų atsiprašyti, atlyginti ir nebegudrauti.

Pirmajame filme apie AK Lietuvoje yra tik du netikslumai: 1) trečdalis Vilniaus krašto Lietuva atgavo ne pagal Molotov-Ribbentrop paktą, o pagal 1920 m. ir 1939 m. Lietuvos ir Rusijos sutartis; 2) etninėse lietuvių ir Lietuvos valstybės žemėse AK nužudė iš viso 4000 gyventojų. Liudininkų yra apie 50, todėl, atsižvelgiant į didelį susidomėjimą, turėtų būti parodytas antrasis

(Nukelta į 6 psl.)

Dr. Algimantas LIEKIS

MES - LIETUVIAI: KOVOS IR VILČIŲ METAIS

(1988 - 1990 M.)
LXXXXVI

Kai kas iš “Sąjūdžio” vadovų atvirai pripažįsta, kad bus reikalinga “geležinė tvarka ir drausmė”.

Mes įsitikinę, jog ruošiami panašūs planai nepaiso to, kad Lietuvoje nemažai lietuvių, rusų, lenkų, baltarusių, žydų, karaimų ir kitų, blaiviai įvertinančių Lietuvos praeitį, dabartį ir perspektyvas ir neįsivaiz-

duojančių savo ateities ne Tarybų Sąjungoje be Tarybų valdžios, be socialinių ir politinių garantijų, kurias ji užtikrina.

Suprasdami, kad socializmui ir Tarybų valdžiai Lietuvoje gresia mirtinas pavojus, Komunistų partijos aktyvistų grupė ir įvairių socializmo pozicijas užimančių visuomeninių-politinių jėgų, judėjimų ir formuočių atstovai š.m. rugpjūčio 18 d. sudarė Komitetą Tarybų valdžiai Lietuvoje ginti. Jo tikslai šie:

1. Suvienyti ir koordinuoti respublikos visuomeninių bei neformalių savaveiksmių organizacijų, taip pat atskirų žmonių pastangas ginant lenininius socializmo idealus vardan tarybinės visuomenės atnaujinimo socialinio progreso, lygybės ir teisingumo pagrindu, siekiant užtikrinti realų respublikos suverenumą, pagrįstą SSKP platformos nacionaliniais klausimais projektu, tikslu apginti Lietuvos darbininkų, valstiečių, inteligentijos, visų

gyventojų interesus.

2. Remti Lietuvos žengimą socialinio ir ekonominio progreso keliu, Tarybų valdžios pilnateisiškumą ir darbo kolektyvų savivaldą, stalinizmo ir brežnevizmo palikimo įveikimą, administracinės-biurokratinės sistemos demontavimą.

3. Remti visų Lietuvos gyventojų nacionalinį atgimimą tarpusavio pagarbos, pakantumo ir realaus lygiateisiškumo pagrindais nepriklausomai nuo tautybės, socialinės padėties ir tikėjimo.

Tarybų valdžios Lietuvoje gynimo komitetas kviečia visus respublikos darbo kolektyvus dar prieš LSSR Aukščiausiosios Tarybos 13 sesiją (š.m. rugsėjo 5 d.) sušaukti mitingus, kolektyvų susirinkimus, partinių organizacijų susirinkimus SSKP CK pareiškimui paremti ir Tarybų valdžiai Lietuvoje ginti. Rezoliucijas ir nutarimus siųsti SSKP CK, Lietuvos Komunistų partijos CK ir LSSR Aukščiausio-

sios Tarybos Prezidiumui.

Taip pat raginame mitinge, kurį Socialistinė dirbančiųjų federacija organizuoja š.m. rugsėjo 3 d. 17.00 val. Kalnų parke, asmeniškai dalyvaujant pareikšti savo solidarumą su SSKP CK pareiškimu.

Lietuvos žmonės! Susivienykime Tarybų valdžiai Lietuvoje ginti vardan mūsų šeimyninių židinių gerovės, brangiosios Lietuvos klestėjimo! 1989.08.27. Tarybų valdžios Lietuvoje gynimo komitetas.”

Ir kitos probolševikinės organizacijos stengėsi demonstruoti savo priešiskumą lietuvių tautos nacionaliniam atgimimui, Laisvės ir Nepriklausomybės siekimui, rodyti ištikimybę “vieningai SSKP ir SSRS”. Iš tokių organizacijų paminėtinos ypač šios:

1. Vilniaus slavų bendrija. Jos įkūrėjai ir vadovai: J.Voroncovas, N.Ivanova, I.Nadolinskaja ir kiti.

2. Rusių moterų taryba. Pirmininkė - N.Kumšackaja (Vilniaus “Spartos” gamykla).

3. Karo ir darbo veteranų taryba. Pirmininko pavaduotojas - J.Smilgevičius.

4. Rusų mokyklų pedagogų susivienijimas - klubas “Svet”.

Pirmininkė - G.Choroševskaja.

5. Rusų ir lenkų mokyklų mokytojų asociacija. Pirmininkas - A.Ruklinskis, Vilniaus 46-osios vidurinės mokyklos direktoriaus pavaduotojas.

6. Klaipėdos rusų bendrija “Otečestvo”. Pirmininkė - T.Lochionkina, Klaipėdos 2-os vidurinės mokyklos mokytoja.

7. Socialinių teisių gynimo komitetas “Otčizna” (Kaunas). Pirmininkas - V.Levingeris, greitosios medicinos pagalbos gydytojas.

8. Vilniaus miesto piliečių komitetas (V.Švedo įsteigto Tarybų Lietuvos piliečių komiteto padalinys). Pirmininkė - G.Menitarian, “Vilnios” gamyklos darbuotoja.

9. Darbo žmonių socialistinė federacija. Pirmininkas - G.Popovas.

Būta ir daugiau tokių organizacijų, kurios stėjo priešintis lietuvių tautos atgimimo judėjimui, Lietuvos valstybingumo atkūrimui.

“Vieningos” SSKP ir SSRS gynėjai daug vilčių dėjo, kaip minėta anksčiau, į okupacinę sovietinę kariuomenę, kurios vadai visokeriopa rėmė anti-lietuviškąsias jėgas, buvo tarp svarbiausių jų mitingų organizatorių ir dalyvių. (Bus daugiau)

1990-ųjų kovo 11-ąją aikštėje prie Parlamento žmonės klausosi transliacijos iš sesijos posėdžio. *ELTA foto archyvas*

VYTAUTUI KAMANTUI 75-ERI

Pokalbis su sukaktuvininku apie Lietuvį fondą

Vytautas Kamantas yra vienas iš tų žmonių, kuriuos pristatyti labai sunku, o iš kitos pusės – nelabai ir reikia. Galima aiškiai tvirtinti – jis savo darbais yra užsitikrinęs sau prideramą vietą išeivijos žymūnų tarpe.

Vytautą mūsų tautiečiai labiausiai pažįsta kaip didelį Lietuvos Bendruomenės ir Lietuvos fondo veikėją (jis šiose organizacijose buvo ar yra pasiekęs aukščiausių pozicijų). Tačiau jį matėme ir kitoje lietuviškoje veikloje – skautų, ateitininkų, ALTo, BALFo bei kitų vienetų narių ar veikėjų tarpe. Vien tik išvardinti visus jo pasireiškimus reikėtų daug vietos. O kur jo tiesioginis užsiėmimas (Vytautas yra mechanikos inžinierius, šioje srityje iki išėjimo pensijon ilgus dešimtmečius darbavęsis, pasiekdamas neeilinių įvertinimų) bei kita veikla amerikiečių tarpe (beje, Vytautas yra ir Korėjos karo meto veteranas).

Visai neseniai (kovo 25 d.) jis atšventė apvalesnę (75 metų) amžiaus sukaktį. Ta proga jam pateikėme eilę klausimų, daugiausia liečiančių Lietuvos fondą, nes šiuo metu jo dėmesys labiau sukoncentruotas šiai didžiausiai Amerikos lietuvių finansinei institucijai (kaip žinome, jis pernai vėl perėmė LF Tarybos pirmininko pareigas).

– Per ilgus visuomeninės veiklos dešimtmečius esate pasireiškęs daugelio organizacijų veikloje. Kuria tos veiklos sritį galėtumėte labiau išskirti, kuri

paliko ryškiausius pėdsakus jūsų gyvenime? –pradžioje paklausėme Vytauto.

– *Mano gyvenimui ir lietuviškai veiklai pradžią ir pagrindus davė skautų ir ateitininkų organizacijos bei lietuviškos gimnazijos (Šakiuose, Lietuvoje ir Eichstaette, Vokietijoje). Ir ten išmoktu keliu toliauėjau per JAV Lietuvų Bendruomenę ir Pasaulio Lietuvų Bendruomenę, per Lietuvos fondą ir PLB Fondo steigdamasis kasdien padaryti bent po vieną skautišką gerą darbėlį lietuvių išlaikymui išeivijoje.*

– Jus galima vadinti vienu iš LF steigėjų. Ką galite pasakyti apie šios institucijos užuomazgą daugiau negu prieš 40 metų?

– *Nėra tikslu mane vadinti vienu iš steigėjų, nes nedalyvavau pirmuose nuo 1960 metų žiemos iki 1961 metų rudens LF steigimo darbuose, kuriuos vykdė dr. Antanas Razma su jo bendraminčiais. 1961 m. rugsėjo 2-3 d. JAV LB tarybos sesijoje aš buvau JAV Lietuvos Bendruomenės tarybos jauniausias amžiumi narys, prezidiumo sekretorius ir rašiau sesijos protokolą. Toje sesijoje dr. Algirdas Nasvytis iš Clevelando kalbėjo apie jo kelis metus planuotą ir visiškai JAV LB tarybai ir Centro valdybai priklausančią bei jos tvarkomą “Geležinį fondą”. Iš Čikagos atvykęs “Milijoninio fondo” iniciatorius dr. Antanas Razma aiškino apie kitoki*

Illinois universiteto Čikagoje direktorius dr. Robert L. Reid ir PLB fondo pirmininkas Vytautas Kamantas pasirašo Lituaniistikos katedros steigimo sutartį 1981 m. lapkričio 20 d. *P. Maletos nuotr.*

jo organizuojamą ir pačių aukotojų tvarkomą, savarankišką ir plačią išeivijos veiklą remiantį fondą šalia Lietuvos Bendruomenės. LB tarybai ir man labai patiko dr. Razmos demokratiški steigiamo fondo veiklos principai, aš entuziastingai pritariau jo idėjoms, už jas pasisakiau ir mes nuo to laiko tapome artimi bendradarbiai. Pusmečiui praėjus, 1962 kovo 14 d., Lietuvos fondas buvo inkorporuotas “Lithuanian Foundation” vardu Illinois valstijoje kaip savarankiška ir narių-aukotojų tvarkoma pelno nesiekianti korporacija, kurios pagrindinis tikslas yra lietuvių išlaikymas.

– Kas iš tos Jūsų ilgalaikės veiklos LF labiausiai išliko iki šių dienų?

– *Aktyviai telkiau lėšas Lie-*

tuvių fondui, dalyvavau LF narių metiniuose suvažiavimuose ir būdavau jų prezidiumose sekretoriumi, vėliau pirmininku, dirbau Kontrolės komisijose, Tarybos komisijose, esu tarybos narys nuo 1971 metų. Išliko tas pats entuziazmas praktiškai kasdien dirbti ir rūpintis lietuvių išlaikymo finansavimu, kuriuo mane užkrėtė ir man pavyzdžiu per tuos visus metus yra dr. Antanas Razma. Yra ir 15 milijonų dol. kapitalas suaukotas donų 7,300 lietuvių, jau uždirbęs ir išdalinęs apie 12.5 mil. dol. (įskaitant ir vienkartinę 1.3 mil. dol. paramą atsikūrusiai Lietuvai).

– Jau bent keli metai girdime ir skaitome žinias arba net ir stipresnius pasisakymus LF vadovybės adresu, kuriuos pa-beria Lietuvos Bendruomenės

veikėjai. Kaip Jūs tuos užmetimus vertinate?

– *Vieni iš jų yra pasilikę seni ir neužmiršti norai visiškai kontroliuoti Lietuvos fondą ir jį laikyti kaip JAV LB išdą, kaip JAV LB padalinį, panašiai kaip savo laiku buvo norėta turėti tą “Geležinį fondą”, tvarkomą tik LB vadovybių. Kiti pasisakymai kartais skamba kaip pikto pavydo balsai, kad LF steigėjams ir direktoriams sekėsi sparčiai auginti fondo kapitalą ir kad LF nariai pasitiki savo išrinktais direktoriais. Noriu pastebėti, kad nei vienas LF direktorius negauname jokio atlyginimo ir dažnai patys apsimokame visokias išlaidas. Aš asmeniškai nesu prašęs nei gavęs bet kokio atlyginimo už mano kecionės ar kitas LF išlaidas* (Nukelta į 11 psl.)

(Atkelta iš 5 psl.)

KODĖL NEGALIMA...

filmas šia tema. Atsižvelgiant į J.Komaro pasiūlymus, bus pakviesti ir LVR kariai (Algimantas Lisauskas įėjo ir į AK visuomeninio teismo vertintojų komisiją).

Liudijimus “Vilnijos” draugijai prašome siųsti šiuo adresu: Jakšto 9, Vilnius, 2600.

Buvę AK nariai atsisakė duoti teisingus parodymus Prokuratūrai – slepia kunigo Ambraziejaus Jakavonio, aštuonių LVR karių prie Turgelių, kitų AK aukų kapus ir nenori filme dalyvauti. Siūlosi tik pagrindinio Vilniaus lenkų “universiteto” dėstytojas J.Volkonovskis, rašęs, kad 1939 m. lietuviai “okupavo” savo ilgaamžę istorinę sostinę Vilnių ir jo apylinkes, kuriose 3000 metų gyveno baltai ir kurios 1000 metų priklausė Lietuvos valstybei.

1995 m. Vilniuje, Mažųjų brolių bernardinų vienuolyne rastas AK Vilniaus apygardos archyvas, kurio kopijos dovanotos Lenkijai. Jeigu ji išdrįstų šį archyvą išspausdinti, lenkams

paašskėtų nemaža klausimų.

VISUOMENINIO ARMIJOS KRAJOVOS TEISMO VERTINTOJŲ KOMISIJOS SPRENDIMAS

Visuomeninis teismas 1993 m. spalio 8 dieną Vilniuje, Mokytojų manose (Vilniaus g. 39) viešai nagrinėjo Lenkijos Respublikos Vyriausybei Emigracijoje pavaldžios (struktūros) – Armijos Krajovos (AK) veiklą Lietuvos teritorijoje.

Visuomeninė vertintojų komisija, kurią sudaro: 1) Petras Miškinis (Lietuvos Demokratų partija), 2) Irena Ignatavičienė (Lietuvos Žalioji partija), 3) Evaldas Gečiauskas (Lietuvių Tautininkų sąjunga), 4) Aleksandras Juška (Druskininkų sąjūdžio skyrius), 5) Rimantas Matulis (Lietuvos Kultūros fondas), 6) Petras Cidzikas (Mažosios Lietuvos Taryba), 7) Kęstutis Labanuskas (Lietuvos Kultūros fondas), 8) Zenona Bružienė (Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Vilniaus skyrius), 9) Justinas Aleksandravičius (Lietuvos Piliečių Char-

tija), 10) Jonas Srėbalius (Vilniaus Žemaičių Pavieta Maršalka), 11) Algimantas Lisauskas (Nepriklausomybės partija), 12) Algirdas Kanceleris (Lietuvos Konsultacinis seimas), 13) Elvyra Valiukaitė (Lietuvos žmogaus teisių gynimo asociacijos koordinacinė taryba), 14) Alfonsas Vaitkevičius, išklausė liudytojų ir susipažino su raštiniais parodymais, archyvine dokumentacija, kita audio ir video medžiaga iš AK veikimo vietų – Dubingių, Krūminių, Turgių, Butrimonių, Dieveniškų, Armoniškų, Pelesos, Mūro Ašmenos ir t.t. Atsižvelgdama į šioje medžiagoje pateiktus faktus apie AK vykdytus nusikaltimus (taikių gyventojų gąsdinimas, mušimas, kankinimas, moterų žaginimas, turto prievartavimas, neteisėtas turto pasisavinimas) ir žudynes, kurios dažnai buvo vykdomos ypatingai žiauriai, taip pat į tai, kad AK neteisėtai veikė Lietuvos (o ne Lenkijos) teritorijoje, kad visi šie nusikaltimai buvo daromi be teismo ir dažniausiai jie būdavo nukreipti į niekuo nenusikaltusius gyventojus, kurių didžiausia

kaltė ta, kad jie buvo lietuviai.

Atsižvelgdama į dokumentuose minimus faktus apie AK bendradarbiavimą su okupacine vokiečių vadovybe Lietuvoje ir aukščiau išdėstytas aplinkybes, visuomeninė vertintojų komisija

Konstatuoja:

Armija Krajova neteisėtai veikė svetimos valstybės – Lietuvos – teritorijoje, kurioje įvykdė daug sunkių kriminalinių nusikaltimų, Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos traktuojamų kaip etnocidas lietuvių tautos atžvilgiu (etninis teritorijos valymas nuo lietuvių tautybės gyventojų).

Tuo pagrindu

Visuomeninė vertintojų komisija siūlo:

1. LR Seimui priimti nutarimą, kuriuo būtų draudžiama Armijos Krajovos – kaip etnocido vykdytojos lietuvių tautos atžvilgiu – visokeriopas veiklos propagavimas masinėse informacijos priemonėse, paminklų statymas LR teritorijoje bei numatyta atsakomybė už šio nutarimo nevykdymą.

2. Bandymus registruoti AK

veteranų organizacijas ir jų veiklos ženklus laikyti genocido propagavimu ir pareikalauti juos nutraukti. LR Teisingumo ministerijai ir savivaldybėms registruoti AK veiklą propaguojančių organizacijų bei nutraukti tokių organizacijų (jei jų yra) veiklą.

3. Genocido tyrimo centrui kruopščiai ištirti Visuomeniniam teismui pateiktą bei papildytą (kitą) medžiagą apie AK veikimą Lietuvoje, o Generalinei prokuratūrai – ištirti konkrečius AK nusikaltimus ir jų kaltininkus patraukti baudžiamojon atsakomybėn.

Viešo AK visuomeninio teismo vertintojų komisija perduoda visą turimą medžiagą apie AK nusikaltimus Lietuvoje LR Seimui, Represijų Lietuvoje tyrimo centrui, LR Generalinei prokuratūrai, Valstybinei derybų su Lenkija delegacijai, Vyriausybinei komisijai AK veiklai Lietuvoje tirti bei LR Teisingumo ministerijai. Visuomeninė vertintojų komisija apgailestauja, kad AK veiksmai Lietuvoje stipriai pakenkė lietuvių ir lenkų tautų santykiams.

LOS ANGELES, CA

VELYKINIS KONCERTAS
KALIFORNIJOJE

Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos choro velykinis koncertas įvyko kovo mėn. 13-tą dieną, sekmadienį. Koncerto programa susidėjo iš dviejų dalių. Pirmąją dalį atliko vargonų maestro Virginijus Barauskas, pasižymėjęs savo rečitaliais New York'o Lincoln Center, Alice Tulle Hall, katedroje Washington DC, Marijos katedroje San Francisco. Virginijus ne pirmą kartą dalyvauja Šv. Kazimiero parapijos choro koncertuose. Anksčiau girdėjome jo akompanavimą solistams ir chorui; šį kartą jis parodė ir antrąją savo medalio pusę – vargonų solo, pradėjęs koncertą su J.S. Bach Preliudu ir Fuga Eb-major. Po gražiai nuskambėjusio Preliudo, pilnoje didybėje iškilo turtingai suregistruota grandiozinė Fuga. Grojime išpūdingai reiškėsi Bach fugoms charakteringa, melodingų frazių supinta pynė.

Toliau – dviejų Prancūzijoje gimusių vargonininkų-kompozitorių muzika: Louis Vierne ištrauka iš trečios suitos op. 54 ir Charles Tournemire "Victime Paschali" choralo improvizacija. Abu kompozitoriai gimė tais pačiais metais, beveik dviem šimtmečiams praėjus po Bach išpuoselėto baroko. Abudu buvo vėlesniųjų amžių epochos muzikos atstovai. Vargonų meno mokėsi pas to meto žymų vargonų virtuozą-kompozitorių Charles Widor (1845-1937) Widor daug dėmesio kreipė į klaviatūros techniką. Vierne ir Tournemire ją paveldėjo iš savo mokytojo ir efektingai naudojo savo kompozicijose. Virginijaus Barausko sugrota abiejų kompozitorių muzika pasižymėjo virtuozišku grojimu, orkestriniu tembru, dekoratyviai puošni įvairioje tekstūroje su spalvingais "staccato" pasažais ir galingu, dramatiškai skambančiu finalu. Publika, sužavėta Barausko virtuoziškumu, sukėlė jam audringas avacijas, kurių metu net kelis kartus jis turėjo pasirodyti vargonų balkone.

Po trumpos pertraukos buvo antroji koncerto dalis: ištraukos iš Verdi "Requiem" ir Rossini arija Inflammatur iš "Stabat

S.Z. Dučmanas lydimas tuntininkų s. V.Rubinski ir vs R. Belzinsko ėjo kirpti mugės atidarymo kaspiną. *G.Juškeno nuotr.*

Mater". Solistų partijas atliko Los Angeles Operos choro dalyviai: Laura Grimm – sopranas, Adrian Rainer – mezzosopranas, Franc Brightbill – tenoras ir Louis Lebherz – Los Angeles Operos principinis bosas nuo 1987 iki 2002 metų. Vargonais akomponavo Virginijus Barauskas, dirigavo Šv. Kazimiero parapijos vargonininkas Viktoras Ralys. Kiekvienais metais, pagal galimybę, maestro parenka vis naujus solistus. Koncertas paliko malonų ir šiltą jausmą. Solistai ir solistės gerąsias savo balsų ypatybes sumaniai naudojo kvartetu, trio ir duetu ansambliuose, choras pasigėrėtinai atliko jam skirtas oratorijoje dalis, o bendrame giedojime su solistais lanksčiai derinosi, atidžiai sekdamas solistų dinamiką. Koncerto pabaigai – Rossini Inflammatur arija iš "Stabat Mater". Stiprus sopranas Laura Grimm su choru ir vargonais laisvai įveikė arijos sunkiasias vietas, kurių fortissimo visus nustebino savo grožiu ir jėga. Paskutiniams vargonų akordams nuaidėjus, publika atsisojimu ir ilgais aplodismentais dėkojo atlikėjams už gražų velykines gavėnios koncertą.

Bažnyčia buvo beveik pilna žmonių. "Akivaizdu, jog tokio pobūdžio koncertai reikalingi ne vien tik muzikos sirgaliams, bet ir kiekvienam eiliniam piliečiui. Kad ir ką kalbėtumėm, publika yra svarbi koncertų dalis. Bendraudami dalinamės tuo ką turime geriausio; auginame vieni kitus – muzikai klausytojus, klausytojai koncertus." Citata iš Lietuvoje leidžiamo žurnalo "Muzikos barai" tinka ir mums išeivijoje.

Vytautas Zelenis

atstovaujant visą lietuvių visuomenę. **Visus chorus** prašome sutartinai dalyvauti bendromis giesmėmis.

Šią Atminimo ir maldos dieną paskirkime ypatingai pagarbai, dalyvaukime šiose pamaldose ir paraginkime kiekvieną lietuvių šią datą paženklinėti deramu susikaupimu. Daugiau informacijos Amerikos Lietuvių Taryboje tel. 773-735-6677, faks. 773-735-3946 ar el.paštu: AltCenter@aol.com

SUNNY HILLS, FL

ATSISVEIKINIMAS
SU PRELATU
LEONARDU MUSTEIKIU

Kovo 30 d. 10 val. ryto Šv. Teresės bažnyčioje gedulingų šv. Mišių aukoj jungėmės su laidotuvių rimtimi Lietuvoje, kur tą patį dieną Salakuose buvo laidojamas prel. Leonardas Musteikis. Gimė 1911 m. rugpjūčio 16 d., mirė Vilniuje 2005 m. kovo 28 – antrą Velykų dieną.

Pilnutėlėje bažnyčioje kartu su lietuviais dalyvavo amerikiečiai, lenkai, vengrai ir kitų tautų žmonės, kurie velionį pažino, gerbė ir mylėjo kaip savą. Šv. Mišias atnašavo parap. klebonas prel. Francis Szczykutowicz anglų kalba, palydimas kun. Izidoriaus Gedvilos, ir kun. Antoni Bury. Dvi tradicines laidotuvių giesmes giedojo visa bažnyčia angliškai, o mišių dalis lietuvių choras lietuviškai. Solo S. Šližio "Ave Maria" atliko E. Zebertavičienė lietuviškai, duetu Andrew L. Webber "Pie Jesu" lotyniškai A. Bagužienė ir O. Adomaitienė, choras Cesar Frank "Panis Angelicus" – lotyniškai. Visą muzikinę dalį surikiavo mūsų talentingoji vadovė Genovaitė Beleckienė, ir vargonais visiems pritarė.

Visi trys dvasiškai išsakė savo mintis ir išgyvenimus bendraujant su kun. Leonardu. Klebonas su pastebimu jauduliu ir ašara akyse prisiminė velionio nuoširdų atsidavimą kunigystei. Nors kun. Leonardas 1985 m. atvyko į Sunny Hills kaip pensininkas, bet visus 17 metų buvo nepažinomas klebono pavaduotojas, nuoširdus kolega, padėjęs. Išvykdamas įvairiais reikalais klebonas buvo tikras, kad grįžęs ras parapiją gerame stovyje. Galiausiai priminė, kad visi mes čia esame pasitraukę nuo komunizmo grėsmės, tačiau kunigą Leonardą tėvynė šaukė, ir 2002 metais išvyko į Lietuvą. Ten praleido trejetą savo paskutinių gyvenimo metų. Kartais rimtų ligų kankinamas, buvo nuoširdžiai globojamas savo artimos giminės dr. Julijos Musteikytės

CLEVELAND, OH

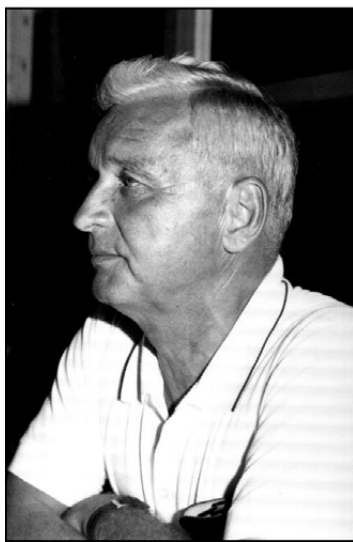
PAVASARIS
CLEVELANDE

Žiemai vis nepasiduodant sulaukėme puikių renginių mūsų mieste. Kovo 20 d., sekmadienį, Dievo Motinos parapijos patalpose Clevelando Skautija surengė 50-ją Kaziuko mugę.

Neringos ir Pilėnų tuntai šauniai atžygiavo mugės salėn. Juos sveikino klebonas vs kun. Gediminas Kijauskas, SJ. Tuntai atsiliepė garsiu – **Vis būdžiū!** Lietuvos Garbės konsulė ps Ingrida Bublienė sveikindama įteikė abiem tuntams su įrašu tortą. Šiemet Kaziuko mugės atidarymo kaspiną perkirpo s. Zenonas Dučmanas, vienas iš pirmųjų Clevelando skautybės kūrėjų.

Mugės stalus dabino virtinės riestainių, širdelės, grybeliai, sūriai, gausūs medžio dirbiniai, įvairūs audiniai, piešiniai ir kt. gėrybės. Skautai vyčiai sutelkė kalną loterijos uždėlių (dovanų) ir platino sieksniais jos bilietus.

Parapijos svetainėje visų laukė skanūs pietūs ir stalas su tortais. Pavalgę grįžome didžiojon salėn. Ten stebėjome

Kun. Leonardas Musteikis

ir jos vyro Leono. Savą tėviškės bažnyčią Salakuose stipriai rėmė ir gausiai apdovanojo.

Klebonas palaikė ryšius su kun. Leonardo giminačiais ir visas žinias sekmadieniais lietuviškose pamaldose mums perduodavo.

Kun. Izidorius Gedvila nupasakojo savo ilgą nuotykinę kelionę į šiaurę su kun. Leonardu, apsilankydami savo ankstesnėse buveinėse: vienas Montanoje, kitas – Nebraskaje.

Kun. Antoni Bury prisiminė prel. Leonardo operinį balsą ir jo įvairius pamokymus, kartais net sutramdydamas.

Čia likę pasigendame kunigo Leonardo draugiškumo,

Neringos t. skaučių vaidinimą, pritarėm jų dainoms.

Pabaigai skautai vyčiai pravedė jų loterijos traukimus. Laimėtojų šypsenos rodė jų džiaugsmą laimikiais.

Mugė tapo užbaigta visiems rate giedant tradicinę – **Ateina naktis**. Ir vėl mes lauksime 2006 metų Kaziuko mugės.

JURGINĖS PADANGĖJE

Pastaruoju metu Clevelando srityje buvo vykdoma **Bado derlius** rinkliava. Sutelktos lėšos yra paskirstomos mieste veikiantiems šalpos centrams – maistui pirkti bei betarpiu dalinti maistą vargšams. Pernai Šv. Jurgio parapijos šalpos centras gavo arti 100 dėžių maisto ir 14,000 dol. vargšams maistui pirkti.

Balandžio pirmą sekmadienį Jurginėje pradėtas 2006 metų Mišių tvarkaraštis. Pavieniai asmens arba organizacijos, kurie norėtų pasirinkti ypatingas datas Mišioms, yra skatinami dabar tai atlikti.

Balandžio 3 d. Šv. Jurgio parapija šventė tradicinį Atvelykį. Po Mišių atskubėję salėn radome mūsų šeiminių gamintais valgiais apkrautą stalą. Klebonas kun. Juozas Bacevičius perskaitęs maldą, pašlakstė velykines vaišes. Po žiemos pūgų sulaukėme saulėto sekmadienio, nors ir nesulaukėme didelės minios svečių. Ačiū parapijos šeiminkams už puikius patiekalus ir mieliems bičiuliams atvykusiems į mūsų Atvelykį.

Balandžio 4 d. 7:00 v.v. Šv. Jurgio parapijos klebonas kun. Juozas Bacevičius aukojo Mišias už šeštadienį mirusio Šventojo Tėvo Jono Pauliaus II sielą. *Gerardas Juškėnas*

vaišingumo, jo sidabrinio balso skambesio, ypač gegužinėse pamaldose. Meilė dainai jį lydėjo visą gyvenimą. Menasi, kai mūsų choro gretose jau stovi tėvas Leonardas, pasirošęs su savo solo "Kur tas šaltinėlis?"

Išsiskirstydami pokalbiuose džiaugėmės turėdami savą šventovę, kur sekmadieniais lietuviškai meldžiamės ir giedame, salėje laisvai repetuojam, koncertuojam, švenčiame šventes ir iš viso dariniai sutariame su kitataučiais, nežiūrint kas jie bebūtų, amerikiečiai, lenkai, airiai – visi sutelpame ir jaučiamės lygiateisiais įvairiuose parapijos renginiuose bei organizacijose.

Ona Adomaitienė

CHICAGO, IL

Sekmadienį, gegužės 8 d., 3 v.p.p. Šventojo Vardo katedroje Čikagoje vyks lietuviškos ekumeninės pamaldos, skirtos karo aukų ir visų dėl Lietuvos nepriklausomybės nukentėjusių atminimui. Dalyvaus lietuvių visuomenės organizacijos, institucijos ir parapijos.

Visas organizacijas prašome prisidėti ir remti šių pamaldų organizavimą, su vėliavomis dalyvauti liturgijos procesijoje

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima pirmadieniais 9:00-9:30 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.
Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

LIETUVA IR PASAULIS

Lietuvos Seimas savo priimtoje rezoliucijoje išreiškė užuojautą ir solidarumą lenkų tautai, mininčiai 65-ąsias Katynės žudynių metines. Už tokią europarlamentaro Vytauto Landsbergio inicijuotą ir opozicijos pirmininko Andriaus Kubiliaus pateiktą rezoliuciją balsavo 74 Seimo nariai, niekas nebuvo prieš, 1 parlamentaras susilaikė. Rezoliucijoje Lietuvos Vyriausybė raginama išsirūpinti Katynėje ir kitose SSRS vietovėse 1940 m. balandžio-gegužės mėnesiais nužudytų Lenkijos kariškių sąrašus. Tikimasi, kad tai padės įsitikinti, ar tarp jų buvo į nelaisvę paimtų lietuvių arba dabartinių Lietuvos piliečių giminių.

Seimas savo dokumente pakvietė Lietuvos piliečius, kurie gali turėti liudijamųjų žinių apie Katynės žudynes, talkinti per Lietuvos teisėsaugai arba tiesiogiai Lenkijos tautos atminties institutui, nusprendusiam pradėti savarankišką bylos tyrimą.

A. Kubilius paragino Seimą priimti rezoliuciją protestuojant, kad Rusijos Federacijos generalinė prokuratūra nutraukė šio karinio nusikaltimo tyrimą, kvalifikavusi jį kaip civilinį nusikaltimą, kuriam taikoma senatis, ir neatskleidusi net daugelio nužudytųjų palaidojimo vietos.

ELTA primena, kad, kovo 22 d. pažymėdamas Katynės nusikaltimo 65-ąsias metines, Lenkijos Seimas pagerbė niekšišškai nužudytų lenkų karo belaisvių atminimą. Dalyvaujant aukų artimųjų atstovams parlamentarai priėmė nutarimą, kuriame pabrėžiama, jog Seimas laukia, kad rusų tauta ir Rusijos valdžia “galutinai pripažintų lenkų belaisvių žudynes genocidu”.

Lenkijos Seimas taip pat laukia, kad būtų išaiškintos visos Katynės nusikaltimo aplinkybės ir nurodytos vietos, kur palaidota daugybė nužudytų belaisvių, kurių kapų iki šiol nepavyko surasti. Kaip pažymima nutarime, turi būti viešai paskelbtos visų nusikaltėlių pavardės. Lenkijos Seimas pareiškė apgailėstaujantis dėl to, kad Rusijos generalinė prokuratūra nutraukė Katynės nusikaltimo tyrimą. “Laukiame, kad Rusija perduotų visus dokumentus, surinktus atliekant tyrimą”, - pabrėžiama nutarime. Stalino ir aukščiausios SSRS valdžios įsakymu Katynės miške, Tverėje, Charkove ir kitose vietose buvo nužudyti 22 tūkstančiai lenkų kariškių.

Lietuvos generaliniame konsulate Sankt Peterburge tarptautinėje konferencijoje buvo aptariami Baltijos šalių ir Rusijos santykiai ir bendradarbiavimo perspektyvos praėjus metams po Europos Sąjungos ir NATO plėtros. Konferencijoje dalyvavo politikai, diplomatai, politologai, verslininkai ir žurnalistai iš Lietuvos, Latvijos, Estijos bei Rusijos. Dalyvauti renginyje buvo pakviesti Lietuvos Seimo vicepirmininkas Gintaras Steponavičius, Užsienio reikalų ministerijos Europos šalių departamento direktorius Eitvydas Bajarūnas, generalinis konsulas Sankt Peterburge Edvardas Borisovas, Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto atstovai. Konferencijoje dalyvavo NATO informacinio biuro Maskvoje vadovė Isabelle Francois, Europos Komisijos delegacijos Rusijoje vadovas Marc Franco, Latvijos, Estijos, Rusijos parlamentarai, Kaliningrado srities Dūmos nariai, užsienio diplomatai, Rusijos prezidento ir Sankt Peterburgo administracijų, tarptautinių santykių institutų ir strateginių tyrimų centrų atstovai. Konferenciją organizavo Sankt Peterburgo integracinių tyrimų ir projektų centras, Sankt Peterburgo Baltijos klubas, informacinė agentūra “Regnum”, Lietuvos, Latvijos ir Estijos generaliniai konsulatai Sankt Peterburge, Konrado Adenauerio fondo Sankt Peterburgo atstovybė, NATO informacinis biuras Maskvoje bei Šiaurės Vakarų Rusijos ir Lietuvos verslo klubas.

Lietuvos ministrų kabinetas nutarė iš rezervo skirti 296 tūkst. litų Antrojo pasaulinio karo pabaigos 60-mečio minėjimui. Kultūros ministerijai skirta 101 tūkst. litų, iš jų 70 tūkst. litų - Vytauto Urbanavičiaus dokumentiniam videofilmui “Pabėgimas” ir Rimanto Šilinio trumpametražiam istoriniam-dokumentiniam filmui “Lietuva Antrojo pasaulinio karo liepsnose - kino ir fotodokumentai” sukurti. Krašto apsaugos ministerijai - 8 tūkst. litų 1941 metų birželio 22-28 dienos sukilėlių sąrašams parengti ir 10 tūkst. litų - lietuvių ir lenkų karo veteranų išvykai į Žalgirio mūšio vietą Stenbarką Lenkijos Respublikoje surengti. Užsienio reikalų ministerijai skirta lėšų 16-osios lietuviškosios divizijos ir Vilniaus geto kovotojams veteranams, gyvenantiems Izraelyje, pagerbti. Vyriausybė iš savo rezervo fondo paskyrė lėšų Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui, Lietuvos istorijos institutui, tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti sekretoriatui. Pagėgių savivaldybei skirta 87 tūkst. litų buvusios Pagėgių koncentracijos stovyklos (Buchenvaldo filialo OFLAGER-53) memorialiniam kompleksui sutvarkyti.

NATO valstybių užsienio reikalų ministrų suvažiavimo balandžio 20-21 dienomis plakatas Vilniuje, kuris iškabintas Lietuvos miestuose ir visose NATO valstybėse. **NATO nuotr.**

LIETUVA RUOŠIASI PRIIMTI ĮTAKINGIAUSIUS PASAULIO DIPLOMATUS

Vilnius, balandžio 14 d. (LGĮTIC). Vilniuje, per neformalų NATO šalių užsienio reikalų ministrų susitikimą, vyks bene didžiausia nuo nepriklausomybės atkūrimo saugumo užtikrinimo operacija. Lietuvos specialiosioms tarnyboms teks užtikrinti NATO vadovo, visų Aljanso šalių, Rusijos ir Ukrainos užsienio reikalų ministrų bei jų vadovaujamų delegacijų saugumą.

Planuojama, kad į ministrų susitikimą, taip pat NATO ir Rusijos tarybos bei NATO ir Ukrainos posėdžius atvyks maždaug 500 įvairių valstybių delegacijų narių ir antra tiek žurnalistų iš užsienio. Balandžio 20-21 dienomis vyksiantys susitikimai bus vienas didžiausių nepriklausomos Lietuvos istorijoje renginių tiek aukštų pareigūnų skaičiumi, tiek pasaulio žiniasklaidos dėmesiu.

Užsienio reikalų ministerijos Saugumo politikos departamento ambasadorius ypatingiems pavedimams Darius Degutis *Eltai* sakė, kad į Vilnių turėtų atvykti NATO generalinis sekretorius Jaap de Hoop Scheffer, JAV valstybės sekretorė Condoleezza Rice, Vokietijos ir Prancūzijos užsienio reikalų ministrai Joschka Fischer ir Michell Barnier.

Vilniuje taip pat laukiama Europos Sąjungos aukštojo įgaliotinio Bendrajai užsienio ir saugumo politikai Javier Solana, kitų NATO valstybių užsienio reikalų ministrų, Rusijos ir Ukrainos diplomatijos vadovų Sergeja Lavrov ir Boris Tarasiuk, NATO karinės ir politinės vadovybės. Iš viso į susitikimus turėtų atvykti 30 delegacijų.

“Šiomis dienomis informacija tikslinama, bet turėtų at-

vykti visi aukščiausi pareigūnai. Kol kas neaišku tik dėl Didžiosios Britanijos užsienio reikalų ministro Jack Straw, nes gegužės 5 dieną britai rinks parlamentą. Vietoj ministro gali atvykti jo pavaduotojas”, - sakė D. Degutis.

Ministrų susitikimas vyks viešbutyje “Reval Hotel Lietuva”, netoliese esančiame “Forum Palace” bus įkurtas tarptautinis spaudos centras. Vilniaus rotušėje ketinama surengti oficialų priėmimą svečiams. Prezidentūroje vyks ministrų darbo pietūs ir atskiri susitikimai su šalies vadovu Valdu Adamkumi. Pareigūnų sutuoktiniams numatoma surengti atskirą kultūrinę programą - ekskursiją po Vilnių ir išvyką į Trakus.

Vilniuje NATO šalių ministrai ketina gvildinti aktualias saugumo politikos temas, Aljanso ateities iššūkius, aptarti vykstančias NATO operacijas Balkanuose, Afganistane ir Irake, santykius su šalimis partnerėmis.

Balandžio 20-osios vakarą numatoma surengti darbinę vakarienę, kurioje dalyvaus tik ministrai. Tokie susitikimai dažnai vyksta Europos Sąjungoje, tačiau NATO bus rengiamas pirmą kartą per pastaruosius kelerius metus.

Pasak Užsienio reikalų ministerijos Saugumo politikos departamento direktoriaus Kęstučio Jankausko, per šią vakarienę bus diskutuojama svarbiausiais strateginiais politiniais klausimais, aptariama transatlantinių santykių ateitis.

Antroji renginio diena bus gerokai intensyvesnė, mat vyks NATO ir Rusijos tarybos bei NATO ir Ukrainos komisijos susitikimai, taip pat - Aljanso šalių ministrų darbiniai

pietūs. B. Tarasiukas yra paskelbęs, kad per NATO ir Ukrainos komisijos posėdį gali būti patvirtintas šios šalies integracijos į Aljansą planas.

Svečių saugumą rūpinsis Vadovybės apsaugos departamentas ir atvykstančių ministrų reprezentuojamų valstybių atitinkamos struktūros. Anot direktoriaus Raimundo Kairio, renginio metu bus saugomi 33 asmenys. Kai kurie iš jų ketina atsivežti savo apsaugos darbuotojus, kiti pasitiks Lietuvos pareigūnais.

Ruošiantis vienam didžiausių tarptautinių forumų, kada nors surengtų Lietuvoje, nuolat konsultuojamasi su kolegomis NATO valstybėse, net viešbučiai svečiams parenkami padedant saugumo užtikrinimo specialistams. Saugumą turėtų užtikrinti ir keli sraigtasparniai, skraidysiantys virš miesto.

R. Kairys *Eltai* pripažino, kad per kitos savaitės susitikimus vyks bene didžiausia Lietuvos istorijoje saugumo užtikrinimo operacija, nes juose dalyvaus tiek aukštų pareigūnų delegacijų, kiek mūsų šalyje dar nėra buvę. Panašaus masto saugumo buvo imtasi per 1997 metų rugsėjį įvykusią vienuolikos Vidurio ir Rytų Europos valstybių prezidentų konferenciją.

Vien saugumui užtikrinti buvo numatyta maždaug pusė lėšų, kurias Vyriausybė skyrė iš rezervo fondo neformaliai NATO užsienio reikalų ministrų susitikimui surengti. Iš viso tam buvo skirta 5,9 mln. litų.

Balandžio 19-22 dienomis bus ribojamas automobilių eismas Vilniaus senamiestyje, dešiniajame Neries krante ir Oro uosto teritorijoje.

Greg Priddy, radijo programos “Tėvynės Garsai” garso inžinierius ir pranešėjas anglų kalba, atostogų metu dviračiu užvažiavo į Sandia Crest kalno viršūnę, New Mexico, 10,678.000 pėdų aukštyje.

Jean Priddy nuotr.

VIII-OJI DAINŲ ŠVENTĖ

Dainų šventės ruošos darbai šuoliais juda į priekį. Sėkmingai veikia internetinė dainų šventės svetainė, kurios adre-

sas www.dainusvente.org, pradėjo registruotis chorai, svetainėje jau patalpintos kai kurios šventės repertuaro dainos.

Pirmasis vienetas, užsiregistravęs į VIII-ąją Dainų šventę – “Atsiliepk daina” buvo grupė “**Sodžius**” iš West Hartford Connecticut valstijos, kurio vadovė yra **Raimonda Jaliniskienė**. Meno vadovės R. Kliorienės duotomis žiniomis, iki balandžio 1 dienos jau buvo užsiregistravusių 12 chorų. Kas labai džiugina rengėjus, nes nuo registracijos greitumo priklausys tolimesnis planavimas. Vieni chorų vadovai registruojasi per internetinę svetainę kiti siunčia registracijos anketas paštu. Visi būdai yra priimtini ir visos registracijos pasiekia meno vadovę.

Užsiregistravę iki balandžio mėnesio 1 dienos yra choras “Daina” iš Jupiter, Floridos, vadovė Renata Armalaitė, choras “Rambynas” iš Omaha, NE, vadovas Algimantas Totilas, choras “Exultate” iš Clevelando, OH, vadovė Rita Kliorienė, choras “Laisvė” iš Lawrenceville, NJ, vadovė Ilona Babinskienė, vaikų choras “Atžalynas” (įsisteigė kaip Filadelfijos “Laisvės” choristų vaikų choras) vadovė Raimonda Rukšienė, Detroito LB mišrus choras, iš Hanford Canton, MI, vadovas Rimas Kasputis, Palaiminto Jurgio Matulaičio Misiijos vaikų choras “Vyturis” iš Lemont, IL, vadovas Darius Polikaitis, Šv. Andriejaus parapijos choras, iš New Britain, CT, vadovė Geraldine Ganzer-Siniutė, choras “Putinas” iš Rochester, NY, vadovas Raimundas Obalis, choras “Lietuvos Vyčiai” iš Čikagos, IL, vadovas Faustas Strolia ir Lietuvių meno ansamblis “Dainava” iš Čikagos, IL, vadovas Darius Polikaitis.

Nijolė Benotienė

Doloresa Kazragytė

LX

NESKRIAUSKITE MAŽUTĖLIŲ

Visas gyvenimas – vien pasikartojimai. Vėl pavasaris.

Vėl autobuse. Prasideda keilionių istorijos. Gal, mielieji mano, reikia pagalvoti apie “rožinio” pabaigą? Kam “varyti” antrą ratą? Vėl ruduo, Kalėdos, Naujieji metai... Bet šandien – pavasaris. Dar neatsisveikinsiu. Gal rudenį... Melancholija, geltoni miškai, išskrenda paukščiai...

Turbūt rudenį sustosiu. Nebrašysiu. Taip jaučiu.

Taigi – vėl autobuse. Riedu į savo girią. Įlipa mano sena pažįstama mokytoja – elgetėlė. Vėl tyliai sako: “Gal galite sušelpiti” ... Susitikome kaip senos pažįstamos, pajuokavome, daviau porą litų, elgetėlė atsisėdo priekyje, ant pirmos sėdynės, skaičiuoja pinigėlius.

Įlipa solidus provincijos valdininkas. Truputį apšiūręs. Truputį įkaušęs. Labai garsiai perka bilietą, labai garsiai sako:

- Ko čia atsisėdai? Čia mano vieta. Eik į galą, - elgetėlė greit pašoka ir, nė žodžio netarusi, šmukšteli į galą.

- Ar jūs tą vietą nusipirkote? – klausiu, sukilus visiems napykantos jausmams.

- Kas čia dar tokia kranksi? – atsuko savo stambų veidą (taip noriu parašyti “snukį” – teatleidžia man Dievas). – Priesėdo skarmalių. Darbą dirbkit. Važinėjasi...

Nieko nebeatsakiau. Atėjau į protą. Visi keleiviai tyli. Visi kaimo žmonės bijo “valdiškų namų”. Kaip nebijos.

Ir prisiminiau Tėvą Stanislovą. Rodos, “Kranto” laidoje kalbėdamas apie vienuolį, sulaužiusį celibatą, gyvenantį Amerikoje, jis pasakė ir tokius žodžius: “Neskriausk mažutėlių... “Keisti žodžiai. Juk tas vienuolis nieko nenuskriaudė. Sukūrė šeimą. Yra laimingas. Tėvas Stanislovas nieko neaiškino. O gal ir negalėjo aiškinti. Tik “mielasis, neskriausk mažutėlių...”

Mažutėliai niekada negalės išvažiuoti į “amerikas”, nemo-kės jų vaikai groti pianinu, nesimokys Australijoje ar Kalifornijoje; jiems bus nesuprantama, kodėl kai kas lygina Vatikaną su KGB, jie nesupras net to, ką kunigas skaito iš Senojo Testamento – kas tie levitai, karaliai, kas per stebuklai vyko tais laikais, kodėl šventi šeimos vyrai galėjo gulėti su vergėmis ir nenusidėti. O ir nebūtina jiems suprasti. “Tegul jie gieda kalnus”... - dar pasakė Tėvas Stanislovas. O aš pridėdu: tegul jie eina kas mėnesį išpažinties ir vėl daro tas pačias “dideles” savo nuodėmes, tegu jie tiki į savo netobulą, nuodėmingą,

dažnai klystančią Bažnyčią, tegul jie garbina savo Popiežių Joną Paulių, nes šį kartą jiems pasisekė (nežinau, kaip praėjusiais kartais) – šis žmogus nusipelnęs garbinimo. Viskas taip paprasta: kaip žmogus iš kūno ir Dvasios, taip ir Bažnyčia – Žmogiškoji ir Dieviškoji. Ir nieko čia nepadarysi. Reformuok nereformavęs – tie “reformatoriai”, žiūrėk, jau patys karūnuoti, o rankos apmaustytos žiedais su briliantais.

“Tegul jie gieda kalnus”... Žiūrėjau į seną L. Tolstojų, o gal Mikelandželą primenantį žmogų, jčiau jo vienvatę, išmintį, Dvasios gilybę, galvojau: “Niekas nežino, kokius klystkelius, nuodėmes, kovas Tau, Tėve, teko praeiti”.

Norėčiau pabūti šalia. Pasi-kalbėti tyliai spragsint ugniai žiemos vakarą. Jau keleri metai apie tai vis pagalvoju. Nedrįstu trukdyti. Tai gal ir nelemta.

Atvažiavau. Įeinu į seną virtuvėlę. Sėdi mano “šeimininkai” liūdni, galvas panarinę. Mano šeimininkėlė, maža vargo bitelė, pradeda verkti ir pasakotis bėdas. Sūnus rajone jau keleri metai be darbo (lėntpjūvę uždarė), marčią irgi atleido iš telefonisčių pareigų – nauja technika, žmonių nebereikia. Užtenka vienos. Vaikai dar moko. Du. O varge! Ir čia parbirbia jauniausias sūnus, senbernis, iš miško su “drundalietu” – “zapuku”. Ne vienas. Su draugu. Įkaušę, kaip visada. Kaip kasdien. Taip bus iki mirties. Vėl buteliukas ant stalo. Ir tęsiasi gyvenimas. Verda bulvės. Garuoja. Butelis senka. Čirška žuvelės. Tuoj vėl uždirbs “zapukas” – reikia dar buteliuko... Ir tęsiasi gyvenimas.

Ir dar... Šeimininko ir dviejų kaimynų bendra kumelė darbininkė nudvėsė. O reikia mėšlą vežti, bulves sodinti... Ką daryti? Pinigų nėra. Varge, varge, varge.

Šuo Sargis irgi nudvėsė. Čia tai ne bėda. Atsiras kitas. Ir dar: Pucas – duoneliautojas dingio. Dar buvo sniegai. Išėjo ir nebeparėjo. Gal vilkai sudraskė? Gal paklydo? Pasibaigė Puco vargai. Gaila... Juk pavasaris. Galėtų šildytis saulutėje.

Gaila, kad žmogui neužtenka vien saulės. O jos, šią pirmą kaime dieną, - kiek nori. Švyti viskas, gyvena, keliai, žydi. Turškiasi antys ežere, kregždės vėl statosi būstą, genys kala tą pačią pušį...

Tik “mažutėliai” kaip žemužę pardavę – nebėr kumelės... Kas padės bulves pasodinti? O be bulvelės – ne gyvenimas. Taigi. Belieka tik atsidusti, ir tiek.

Labai laukiam

NAUJŲ DIRVOS SKAITYTOJŲ

Visi išeivijos lietuviškieji laikraščiai susirūpinę, kad metai iš metų prenumeratorių skaičius mažėja. Vyresnieji pamažu išmiršta, akių ir kitų sunkių ligų kankinami nebegali skaityti, o jaunieji, kad ir labai raginami, nuo lietuviško laikraščio tolsta.

Sunkiau ir sunkiau su naujų, pajėgių bendradarbių telkimu. Sunkiau ir su redaktorinio darbo mokančių suradimu.

Lietuviškieji laikraščiai vien iš prenumeratos mokesčių išsiversti negali. Skelbimų, kurie išlaiko šio krašto angliškuosius laikraščius, tautybių leidiniai mažiau begauna. *Dirvai* tik nuolatinių skaitytojų siunčiamos aukos padeda galą su galu sudurti ir laukti kas bus kitais metais.

Vilties Draugijos valdyba – *Dirvos* leidėjai visas tas bėdas apsvarsčiusi nutarė, nuo dabar iki 2005 m. gegužės 1 d. praveisti naujų skaitytojų telkimo vaju.

Nauji skaitytojai, kurie patys užsisakys ar artimieji jiems užsakys, už *Dirvą* metams (JAV ir Kanadoj) moka tik 40.00 dol.

Mieli, ilgamečiai *Dirvos* skaitytojai, rėmėjai ir lietuviškos spaudos mylėtojai, talkinkite mums. Užprenumeruokite *Dirvą* savo artimiesiems ne tik čia, Amerikoje, bet ir Lietuvoje ar kur kitur gyvenantiems oro paštu 115.00 dol.

Jei žinote asmenų, Jūsų kaimynystėje ar ir toliau gyvenančių (JAV ar Kanadoje), kurie *Dirvos* neskaito, atsiųskite jų adresus. Mes jiems pabandysime *Dirvą* kuri laiką siųsti nemokamai, kad jie pilnai su laikraščiu susipažintų ir jį pamėgtų.

Taip, bendromis jėgomis, per ilgesnį laiką, gal sutelksime kelis šimtus naujų *Dirvos* skaitytojų ir tuo žymiai palengvinsime *Dirvos* tolimesnį leidimą. Padėkite mums tą *Dirvos* stiprinimą atlikti be dejavimų ir verkimo, o su geros pagalbos draugiška talka.

Čia, šio pranešimo pabaigoje, spausdiname atkarpą, kurią lengva iškirpti, užpildyti ir mums atsiųsti.

Dirvos leidėjai

Pavardė ir vardas _____

Nr. ir gatvė _____

Miestas _____ Valstybė _____ Zip _____

Tel. numeris _____

Jei siūlote Dirvą siųsti susipažinimui, įrašykite siūlomojo adresą:

Pavardė ir vardas _____

Nr. ir gatvė _____

Miestas _____ Valstybė _____ Zip _____

TRISPALVĖ – Į MUZIEJŲ?

Dr. Juozas Parnarauskas

Savarankiška, laisva valstybė turi savo vėliavą, himną, kariuomenę, pinigus, pašto ženklus. Vėliavą, kaip valstybės simbolį, turėjo Egiptas, Asirija, Graikija, Roma ir kt. senovės valstybės. Tačiau tada vėliavos reikšmė ir paskirtis buvo kitokia negu mūsų dienų valstybėse. Viduramžiais stambūs feodalai, karvedžiai, pirklių gildijos, miestai ir kt. turėjo savas vėliavas. Lietuvoje Radvilos, Goštautai, Sapiegos, Pacai, Chodkevičiai ir kiti didikai, turėję iki tūkstančio karių kariuomenės, mūšiuose dalyvavo su savo vėliavomis.

Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje (LDK) vienos bendros vėliavos nebuvo. Taip buvo ir to meto Vakarų valstybėse: atskirų valdų kunigaikščiai (feodalai) turėjo savas vėliavas.

Lietuva, 120 metų (1795-1915) buvusi carinės Rusijos okupuota, neturėjo jokio valstybinio savarankiškumo. Buvo uždrausta naudoti ir LDK laikų vėliavas.

Pirmasis pasaulinis karas suardė Austrijos-Vengrijos, Rusijos ir kitas imperijas. Išsivadavusios iš okupacinio jungo, valstybės, tarp jų – ir Lietuva, kūrė savarankiškas nepriklausomas valstybes.

Be ginčų buvo priimti Algirdaičių ir Gediminaičių dinastijų ženklai – dvigubas kryžius ir Gedimino stulpai. Sukurti vėliavą sekėsi sunkiau. 1917 m. buvo sukurta vėliava iš dviejų spalvų: žalios ir raudonos. 1918 m. Žmuidzinavičius pasiūlė įterpti trečią spalvą – geltoną.

Geltonos, žalios ir raudonos spalvų vėliava (Trispalvė) tautos buvo palankiai priimta, pamilta, branginama; tapo tautiškumo, patriotiškumo, meilės Lietuvai ugdymo simboliu ir raiška. 1926 m. K. Gri-

niaus Vyriausybei paleidus iš kalėjimo komunistuojančiuosius, šie ėmė plaikstyti raudonais skudurais, traukti gatvėse Internacionalą, užpuldinėti patriotus studentus, karininkus ir kt. Tada Trispalvė tapo patriotinių tautos jėgų susitelkimo simboliu prieš bolševikinio perversmo rengėjus. Perversmui pavykus, Lietuva į sovietinį narvą būtų patekusi beveik dvidešimčia metų anksčiau...

Per 87 metus nuo jos sukūrimo Trispalvei teko sava jos naikinimo ir atgimimo istorija. 1919 m. sausio 1 d. Trispalvė pirmą kartą garbingai suplevėsavo Gedimino bokšte. Neilgam. Dėl didžiųjų valstybių nemeilės mažosioms Trispalvė dvidešimčiai metų dingo iš Gedimino bokšto. 1939 m. labai didele Lietuvai kaina Trispalvė vėl suplevėsavo Gedimino bokšte. 1940 m. birželio pabaigoje Trispalvė buvo uždrausta, paniekinta. Bet ji per du dešimtmečius dorų patriotų mokytojų pastangomis įskiepijo mūsų tautos jaunajai kartai meilę Tėvynei, išugdė patriotus, kurie drąsiai pakėlė ginklą prieš 60 kartų didesnę “pabaisą”, įleidusią nagus į Rytų Europą, dalį Azijos... Nesulaukė lietuvių masinio stojimo į okupanto kariuomenę. Kūrėsi LAF, VLIK, LLA, LLKS ir kitos organizacijos, kurių narių širdyse buvo gyva Trispalvė, kaip Laisvės žiburėlis, kaip amuletas. Buvusi partizanė J.Ž. – Liepsna šių eilučių autoriui pasakojo, kad politiniai kaliniai iš spalvotų siūlų pasidarydavo mažytę Trispalvę ir įsisiūdavo į drabužių pamušalą. Mano tėvo byloje KGB, kaip vieną iš “svarių įkalčių”, įrašė rastą popieriaus lapelį su geltonos, žalios ir raudonos spalvų deriniu. Partizanai priesaiką priimdavo bučiuodami Tri-

1989-ųjų rugpjūčio 23 d., septintą valandą vakare, trijų šalių žmonės stojo į Baltijos kelią. Nuo Gedimino pilies ir Katedros Vilniuje, per Rygą iki Talino, tylos ir susikaupimo momentui rankomis susijungė gal net dviejų milijonų žmonių grandinė. Buvome nenugalima rankų ir širdžių užtvanka prieš raudonąją tvaną, stovėjome ryžtingame ir taikiame Baltijos kelyje į Nepriklausomybę.

K. Jakubausko nuotr.

spalvę. Nors už Trispalvės laikymą okupantas baudavo Sibiro katorga, bet ne vienas patriotas ją išlaikė paslėpęs. Kai blogio imperijos pamatai ėmė griūti, lietuviai prie A. Mickievičiaus paminklo, Arkikatedros aikštėje, Vingio parke drąsiai viešai ėmė reikšti Laisvės troškimą, suvilnijo Trispalvių jūra...

Daugelio akyse sutvisko džiaugsmo ašaros – taip mielos, širdžiai brangios Trispalvės, jaunystės laisvoje Lietuvoje dienas primenančios spalvos...

Net okupanto satrapai nedrįso 1940 m. Trispalvę visiškai panaikinti – pakeitė vieną spalvą, išdėstymą. Sovietmečiu išugdyti kai kurie dabartiniai istorikai yra linkę Lietuvos istorijos grūduose ieškoti pelų. Švietimo ministerija leidžia mokyklose naudoti vadovėlį, kurio autorius partizanus ir partizaninį karą suvokia tik kad “partizanai šaudė mažus vaikus”. Kito vadovėlio autoriai partizaninį karą suvokia tik kaip “vyrų nenorą eiti į sovietų armiją”, o partizanų kovos tiks-

las – tai “kova su kolaborantais”. Dvyliktokams Lietuvos rezistencija pateikta tik... pus-trečio puslapio rėmuose! Ar galima kaltinti jaunimą, kad jie nesilanko patriotinėse sueigose!? Ką sėjam, tokį ir derlių gaunam.

Ko nepadarė su Trispalve okupantas, tą ryžosi padaryti vienas liberalas. Parengė įstatymo projektą, kaip... “išgelbėti” gyventojus nuo Trispalvės kėlimo valstybinių švenčių metu. Liberalizmą dabartinis Tarptautinių žodžių žodynas taip nuskoko: kitų pažiūrų toleravimas, beprincipiškumas (TŽŽ, P.616-617). Tyliai, be Tautos atsi-klausimo, 2002 m. balandžio 18 d. pateikė Seimui priimti įstatymą ir šitaip “išlaisvinti” žmones nuo Trispalvės kėlimo valstybinių švenčių metu! Vadinasi, Trispalvės reikšmė Tautą patriotiškai, tautiškai ugdyti, gerbti žuvusiuosius už Trispalvę išbraukiama, Trispalvė suniekinama. Be tautos balso! Mat į istoriją patenka ir kūrėjai, ir naikintojai! Tautos patriotai – Sibiro ledynuose, Lietuvos

žvyrduobėse, Tuskulėnų parke... Jie nepakils ginti Trispalvės, kuri vedė juos į kovą už Laisvę.

Dabar valdžioje tie, kurie ir sovietmečiu neblogai ar net labai gerai gyveno.

Mokyklose tautiniai, patriotiniai būreliai – retenybė. Televizijos kanalai užpildyti smurto, sekso filmais. Šiuolaikiškumas peršamas kaip kosmopolitiškumas, tai yra žmogus – pasaulio pilietis: be savo tautos, be savo kalbos – “kur geriau – ten tėvynė”. Pratinimas kelti Trispalvę – tai pareigos Lietuvos piliečiui priminimas šiuo metu nykstančio tautiškumo akivaizdoje. Daug ko gyvenime tenka mokytis, taikyti tam tikrą prievartą, sakykim, versti jaunimą mokytis, tinginį – dirbti. Todėl Trispalvės kėlimas – tam tikra piliečio pareiga, todėl privalu reikalauti. Juk tikslas – valstybingumo stiprinimas. Perdėtas liberalizmas veda į anarchiją. Tik trečdalis tada buvusių Seimo salėje parlamentarų Trispalvės nuverti-

(Nukelta į 11 psl.)

VYRESNIEJI SUKŪRĖ, O JAUNESNIEJI BAIGIA PRARASTI

Kaip vyko Britanijos lietuvių visuomeninio turto naikinimas

Kazys Barėnas

VI.

Kol laikraštis buvo leidžiamas Londone, tai tautiečiai rašydavo jam iš lietuviškos pareigos, be jokio atlyginimo.

Kitoje *Europos lietuvių* žinioje suminėta, kad jo metinės iš prenumeratorių gaunamos pajamos sumažėjo 3.100 svarų. Valdybos nutarimu jau nuo 1991 m. lapkričio 1 d. laikraštis yra V. Dargio, o administracija ir ekspedicija LNB žinioje ir atsakomybėje.

1993 m. balandžio 15 d. *Europos lietuvių* Nr. 14 išspausdintame DBLS pirm. J. Alkis

pranešime būsimajam suvažiavimui rašoma, kad tas laikraštis dabar spausdinamas Lietuvoje ir kad V. Dargis ir jo padėjėjai atlieka didelį darbą, siekdami apimti visas lietuviškas bendruomenes Europoje, taip pat rasti dalį skaitytojų Lietuvoje. Uždavins – iki ateinančio rudens padaryti laikraštį ekonominiu požiūriu savarankišką. Mes, rašoma, linkime mūsų darbuotojams Vilniuje sėkmės, žinodami, kad *Europos lietuvių* subsidijavimas ateityje mums bus neįmanomas.

LNB suvažiavimą aprašydamas 1993 m. gegužės 13 d. laikraščio numeryje 17, S. Kasparas mini tos bendrovės pirm. V. O’Brien pranešimą, kuriame jis nurodė, kad nei Lietuvių namai, nei Sodyba neduoda tiek pelno, kiek pageidaujama. Tai *Europos lietuvis* nuo 1993 m. gruodžio 31 d. turi atsistoti ant savo kojų, nes LNB negalės jo remti. Gali prireikti pakelti prenumeratą. S. Kasparas *Europos lietuvių* 1993 m. spalio 16-23 d. Nr. 41 rašė, kad tas laikraštis visada buvo nuostolingas, bet jo laidoti negalima, nes tada pasidarytume dykumos gyventojai. Tai jis turi būti finansuojamas, ir būtina pakelti prenumeratą iki 40-45 svarų.

Prenumerata ir pakeliama iki 40 svarų, kaip rašoma 1993 m. gruodžio 25-31 d. *Europos*

lietuvių Nr. 51. Nemanyta, kad reikės ją kelti, bet Vilniuje leidžiant kai kas išeina brangiau, o laikraštį leisti reikia. Vokietijoje jis kainuos 100 DM, JAV 60 dol., Lietuvoje 200 litų.

1994 m. kovo 26-balandžio 1 d. Nr. 13 paskelbtame pranešime suvažiavimui DBLS pirm. J. Alkis rašo: *Europos lietuvis* dabar yra spausdinamas Lietuvoje, Vilniuje. Reikia pripažinti, kad *Europos lietuvis* padarė didelę pažangą savo turiniu, išvaizda, padidėjo puslapių skaičius. Praeityje stengėmės jį remti lėšomis, kad savaitraščio kaina būtų prieinama visiems. Deja, šiais metais buvome priversti gerokai padidinti prenumeratos mokestį, kas šiek tiek sukėlė skaitytojų nepasitenkinimą. Bet reikia pasakyti, kad tik maža jų dalis atsisakė *Eu-*

ropos lietuvių, ir tai gal daugiau iš principo ar politiniais sumetimais. Reikia tikėtis, kad jie susipras ir sugrįš į *Europos lietuvių* skaitytojų gretas. Atsiminkime, kad *Britanijos lietuvis* ar *Europos lietuvis* yra mūsų Sąjungos pasiekimas, mūsų pirmųjų veikėjų kūdikis, mūsų lietuviškos veiklos ir gyvenimo pažiba bei palydovas. Mes galime juo tik pasididžiuoti.”

Balandžio 16-17 metiniame suvažiavime, kaip 1994 m. balandžio 30-gegužės 6 d. Nr. 18 J. Bliūdžius sakė, kad DBLS nepajėgs toliau remti *Europos lietuvių* leidimo, tai reikia jį sustabdyti ir savo reikalams leisti biuletinį. Be kita ko, Juozas Bliūdžius buvo Škotijos lietuvių pirmininkas. J. Alkis paaiškino, kad jis ir toliau bus leidžiamas Vilniuje. (Bus daugiau)

RENGINIŲ KALENDORIUS

GEGUŽĖS 7 d., šeštadienį 6:30 v.r. Dievo Motinos parapijos salėje įvyks solistės Nidos Grigalavičiūtės koncertas. Rengia Ateities klubas.

GEGUŽĖS 8 d. 11:30 v.r. Motinos dienos priešpiečiai Šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽĖS 14 d., šeštadienį: Š. Amerikos lietuvių 2005-tų metų plaukimo pirmenybės John Carrol universiteto baseine, University Heights, Ohio. Rengia LSK Žaibo plaukimo sekcija. Informuoja Algirdas Bielskus, tel: 440-833-0545; arba Pilypas Taraška, tel. 440-944-7743; ar 440-478-8539 (cell); E-mail: ptaraska@yahoo.com

GEGUŽĖS 30 d. 8:30 v.r. Prisiminimo dienos (Memorial Day) apeigos, Mišios ir pusryčiai. Rengia katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.

BIRŽELIO 19 d. 11:30 Tėvų dienos priešpiečiai Šv. Jurgio parapijos salėje.

RUGPJŪČIO 14 d., sekmadienį 12 val., Lietuvių klubo tradicinis pokylis Amerikos italų vietovėje, 29717 Euclid Ave, Wickliffe, OH.

RUGSĖJO 11 d. 11:30 v. ryto Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

LAPKRIČIO 13 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. Šv. Jurgio parapijos Rudens šventė.

(Atkelta iš 6 psl.)

VYTAUTUI KAMANTUI...

(telefoną, paštą), nors gyvenau apie 200 mylių nuo Lemonto, į kurį dažnai važiuoju. Ir vieni, ir kiti stipresni pasisakymai visada buvo, yra ir bus visoje lietuviškoje veikloje, ne tik LF, todėl nors ir nemalonu juos girdėti, bet reikia priimti kaip netobulos visuomenės išraišką. Aišku, būna ir teisingos kritikos, į kurią krei-piame rimtą dėmesį ir pamažu reikalus pataisome. LF direktoriai atsakome LF nariams, ne kitų organizacijų veikėjams.

– Šiandien LF yra pagrindinis šaltinis, kuris “maitina” ne tik LB, bet ir kitas organizacijas, ypatingai jaunimo Švietimo bei kitokią, ne tik jaunimo, visą kultūrinę bei visuomeninę veiklą. Vis girdisi daugiau balsų, kad jau pabodo kai kurių LB vadovų daromi priekaištai LF adresu. Kaip Jums šis klausimas atrodo?

– Taip, yra faktas, kad didžiausią LF paramą gauna Lietuvių Bendruomenės projektai (švietimas, kultūra, kitokia veikla). Mes visada dėkojame ir teigiamai įvertiname kiekvieną LF narių auką pinigais, turtu ar palikimais. Todėl jau daugiau negu dešimtmetis kai yra keista girdėti spaudoje ir suvažiavimuose visokius išsigalvotus priekaištus LF adresu, gal nepagalvojant, kad tie priekaištai yra visiems tiems tūkstančiams LF narių kurie atidavė tuos milijonus sunkiai uždirbtų pinigų lietuvių išlaikymui. Liūdniausia, kad tie priekaištai kartais ateina iš tų, kurie patys neaukojo arba tik minimumą paaukojo.

– 2005-ji yra paskelbti LF naujų narių verbavimo metais. Ko Jūs tikėtės ir siekiate iš tokio vajeaus?

– Tikimės, kad atsiras pakankamai naujų narių, ypač iš naujai atvykusiųjų į JAV gyventi, kurie pakeis apie 3,300 LF narių, iškeliavusių į Amžinybę. Siekiame, kad į LF ateitų naujų, jaunų, pajėgių lietuvių, norinčių ir galinčių tęsti pagrindinį LF tikslą – finansiskai remti lietuvių išlaikymą.

– Balandžio 30 d. yra šaukiamas metinis LF narių suvažiavimas Lemonte. Koks būtų Jūsų linkėjimas jo dalyviams?

– Pirmiausia, ramiai išklausyti pranešimus, kultūringai dalyvauti diskusijose dėl pranešimų, išrinkti geriausius ir pasiruošusius dirbti kandidatų į LF tarybą, bei pateikti savo siūlymus geresnei LF atečiai.

Antra, iš anksto gerai susipažinti su LF įstatų pakeitimo projektu ir už jį balsuoti. LF įstatų keitimo klausimu diskusijos jau vyksta trys metai, tobulybei niekada nebus galo, užtenka dėl žodžių ir kablelių ginčytis ir siekti iš LF, kad jis būtų JAV LB padalinys. LF įstatų komisija ir LF taryba geranoriškai ir kolegiskai priėmė daugiau negu šimtą (100) visokių pataisų, pakeitimų ir papildymų, kuriuos per aštuonis mėnesius siūlė JAV LB KV pirmininkė ir jos patarėjai. Dalinai, bet ne pilnai, pritarta tik keliems likusiems pasiūlymams.

– Ir pabaigai – kokią ateitį pramatote LF? Ką reikėtų mums daryti, kad jis gyvuotų šimtą ar daugiau metų?

– Tikiu, kad LF toliau augs per ateinančius dešimtmečius ir gyvuos šimtą ar daugiau metų. Lietuvių imigracija į JAV jau gyvuoja antrą šimtmetį. Pavyzdžiui ir mano gyvenamajame Grand Rapids, Michigan, mieste praėjusiais metais šventėme lietuvių Šv. Petro ir Povilo parapijos šimto metų sukaktį. Lietuvių fondai turime surasti naujų narių iš mūsų vaikų, vaikaitių ir naujai atvykusių lietuvių šeimų tarpo, nes jie bus LF ateitis – darbininkai ir lietuvių išlaikytojai.

Dėkodami LF tarybos pirmininkui, jubiliatui V. Kamantui už šias prasmingas mintis, linkime jam kuo sveikiau ir laimingų metų, kartu tikime kad jo prasminga lietuviška veikla galimai ilgiau tęsis.

Edvardas Šulaitis

DIRVAI AUKOJO

A. Pintsch, W. Milford, NJ 70
S. Strikaitis, Los Angeles, CA 20
D. Alseika, Westlake V. CA 10
N. Čeičienė, Clev., OH 10

**Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame**

(Atkelta iš 10 psl.)

TRISPALVĖ...

nimą patvirtino.

2004 m. liepos 8 d. seimūnams pakišamas kitas projektas – tegu Trispalvė pasilieka žmonių nuožiūrai – kelti ją ar nekelti savo kieme, o valstybinę vėliavą sukurti raudoną. Ir vėl tautos nuomonė – niekis. Dalis istorikų, nutolusių nuo tautos vertybių puoselėjimo, prisiškaičiusių ne Lietuvos draugų rašytų kronikų, analų, kosmopolitiškai sumanė, kad Lietuvai būtina... raudona vėliava. Tačiau jausdami, kad tauta bus prieš, nutarė raudonąją pamažu įvedinėti, visuomenę pratinti: pirmiausia pakabinti Seime, paskui – prezidentūroje, vėliau – kitur... Jei kas mėgins prieštarauti, atsakymas vienas: taip reikalauja Europos Sąjunga.

NEPAGARBA LIETUVOS HIMNUI

Dabar šita skraiste dangstoma bet kokia mūsų valdžios kvailystė, nesugebėjimas, žioplumas... ES nerangiai mūsų valdžiai tapo atpirkimo ožiu. Savo nesugebėjimams pripažinti trūksta sąžinės, valios, todėl dangstomasi ES. Nesiryo panaikinti Trispalvę okupantas, kolaborantai, tai vienu mostu, slapta nuo tautos padarė savi, seimūnai.

Koks galėtų būti antras liberališkasis kosmopolitiškas žingsnis? Gal reformuoti Tautišką giesmę – himną? Jis “nešiuolaikiškas”. Jaunimas, net sportininkai, jį giedodami žiaumoja gumą, makaluoja rankomis, sukinėjasi. Tapatybės kortelėse jau panaikintas įrašas apie tautybę, nes to nori ES. Griaunamas tautiškumas, savitumas, patriotiškumas, žargonu virsta lietuvių kalba valdžios viršūnėse. Lietuviškų užrašų gatvėse – retenybė. Kaltų nėra. Atpirkimo ožys – vis ta pati Europos Sąjunga. Argi?

Juk nesugebėjimus dangstant vis tuo pačiu koziriu tauta bus nuteikta prieš ES. Matyt, to kai kas specialiai ir siekia. Tautinis patriotinis jaunimo ugdymas kai kam tikrai ne prie širdies. **Tremtinys, 2005 m., Nr. 8**

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą, prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit

LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.

Linus Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

Solistės Nidos Grigalavičiūtės

ir

Romos Bandzienės fortepijono

KONCERTAS

2005 m. gegužės 7 d., šeštadienį, 6:30 v.v.

Dievo Motinos parapijos auditorijoje

18022 Neff Road – Cleveland, Ohio

Bilietai kainos: 15 dol. ir 10 dol.

**Bilietus galima įsigyti parapijoje po mišių,
arba paskambinus M. Mikonienei: (216) 531-2190**

RENGIA CLEVELANDO ATEITININKAI

SPORTO ŽINIOS

55-jų ŠALFASS-gos ŽAIDYNIŲ KREPŠINIO IR TINKLINIO VARŽYBOS

Papildydami mūsų ankstyvesnį pranešimą skelbiame, kad 55-jų Š. Amerikos Lietuvių sporto žaidynių krepšinio ir tinklinio varžybos įvyks 2005 m. birželio 3, 4 ir 5 dienomis Detroito, Mich. Vykdo – Detroito LSK “Kovas”, pirmininkaujant Pauliui Butkūnui.

Krepšinis bus vykdomas šiose klasėse: Vyrų A, vyrų B, moterų ir vaikinų bei merginų A (1986 m. gimimo ir jaunesnių). Principiniai, vaikinų A klasės žaidėjams yra leidžiama kartu žaisti ir vyrų A ar B klasėje, o merginoms A – moterų klasėje, kiek laikas leidžia.

Vyrų A ir vyrų B krepšinių numatoma pradėti žaisti birželio 3 d., penktadienį vakare. Visų kitų klasių krepšinis vyks tik šeštadienį ir sekmadienį.

Tinklinis bus vykdomas – vyrų, moterų ir mišrioms komandoms. Mišri komanda susideda iš 6 žaidėjų. Aikštėje turi būti nemažiau kaip 2 moterys (arba nemažiau kaip 2 vyrai). Moterims yra leidžiama žaisti vyrų komandose, tačiau neatvirkščiai.

Vyrų ir moterų tinklinių numatoma vykdyti birželio 4 d., šeštadienį, o mišrių komandų – sekmadienį, birželio 5 d.

Dalyvauti kviečiami visi Š. Amerikos lietuvių sporto vienetai atlikę 2005 metų metinę ŠALFASS-gos narių registraciją.

Galutinė krepšinio ir tinklinio komandų ir žaidėjų registracija privalo būti atlikta iki 2005 m. gegužės 7 d. imtinai, šiuo adresu:

Mykolas Abarius, P.O. Box 250309, Franklin, MI 48025-0309, USA. Tel: 248-865-0243; Fax: 248-338-2625; E-mail: mabarius@pagac.com

Papildomas ryšys: Paulius Butkūnas, Tel: 248-576-9356 darbo, 734-464-9171 namų; E-mail: pab21@dcx.com

Pilnesnę informaciją gauna krepšinių kultivuojantieji ŠALFASS-gos klubai. Po galutinės dalyvių registracijos bus paskelbta galutinė žaidynių programa, formatas ir kitos tolimesnės detalės. Tolimesnes informacijas pateiks žaidynių rengėjai – Detroito LSK Kovas, žaidynėse dalyvauti užsiregistravusiems klubams.

Visais žaidynių reikalais kreipkitės į Mykolą Abarių ar Paulių Butkūną.

ŠALFASS-gos Krepšinio komitetas,
ŠALFASS-gos Centro valdyba

LIETUVIS KREPŠININKAS TEXAS VALSTIJOS ČEMPIONAS

Egidijus Budrikis iš Šilutės, gimęs 1986 metais, tapo Texas valstijos vidurinių mokyklų čempionu. Lietuvis, kuris atstovavo Covenant Christian Academy, buvo išrinktas į tos valstijos baigminio turnyro simbolinį penketuką. Jis per sezono metu turėtas 30 rungtynių vidutiniškai pelnydavo 21.2 taško ir atkovodavo 9.3 kamuolio.

Pažymėtina, kad šis jaunuolis prieš išvykdamas mokytis į Ameriką jau yra žaidęs Šilutės miesto komandoje, kuri rungtyniavo LKAL lygos pirmenybėse. Dabar jis jau yra gavęs pasiūlymų žaisti visoje eilėje NCAA pirmojo diviziono universitetų rinktinėse, žinoma, su pilnomis stipendijomis. Juo domisi Wichita State, Rice, Davison, SMU, TCU ir kitų mokyklų komandos.

GERAS LIETUVAITĖS PASIRODYMAS LENGV. ATLETIKOJE

Atėnų olimpinių žaidynių sidabro medalio laimėtoja septynkovėje – Austrė Skujytė praėjusį savaitgalį dalyvavo tarp-

tautiniame lengvosios atletikos turnyre Amerikoje. Ji čia gana gerai pasirodė ir laimėjo visų trijų spalvų medalius.

Amerikoje mokslus baigusi lietuvaitė, šuolio į aukštį rungtyje su 1.80 m. pasekme buvo pirmoji. Antrą vietą Austrė užėmė ieties metime, kur įrankį nusviedė 44 m.67 centimetrus. O 100 m. barjeriniame bėgime mūsiškė buvo trečia su 14.42 sek. laiku.

“LITUANICOS” FUTBOLININKAI ŽAIS PIRMENYBĖSE

Netrukus – balandžio 10 d. prasidėjo 2004-2005-jų metų “Metropolitan” lygos pirmenybių antrasis (pavasario) ratas. Jį lietuvių “Litanicos” ekipa pradės savoje aikštėje prie Pasaulio Lietuvių centro Lemonte 3 valandą po pietų įvykstančiomis rungtynėmis su “Maroons” klubo atstovais. Prieš jas nuo 1 valandos rungtyniaus rezervinės šių klubų vienuolikės.

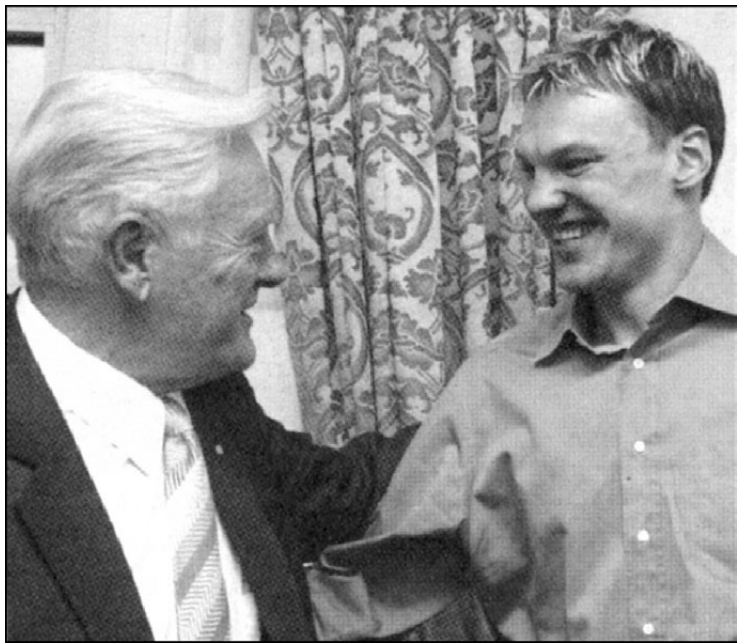
Amrosios lietuvių rungtynės bus balandžio 17 d. Tritton kolegijos aikštėje, River Grove miestelyje, į šiaurės vakarus nuo Čikagos. Namuose lietuviai dar rungtyniaus ba-

landžio 24 ir gegužės 15 bei 22 dienomis. Iš 9 pirmenybių susitikimų, 5 įvyks varžovų aikštėse.

Šis ratas bus tąsa praėjusį sezoną pradėtų pirmenybių, kurių metu lietuviai iškovojo dvi pergales, patyrė du pralaimėjimus ir net 5 kartus sužaidė taikiai. Iš viso mūsiškiai surinko 11 taškų su 12-10 įvarčių santykiu. Jie atsistojo 6-je vietoje iš 9 “major” lygos komandų tarpo

Beje, “Maroons” ekipa, su kuria mūsiškiai žais pirmenybių pradžioje, lentelėje stovi kiek žemiau negu lietuviai - jie su 10 taškų užima 7-ją vietą, nors pirmame rate to italų įsteigto klubo futbolininkams lietuviai pralaimėjo. Reikia tikėtis, jog šį kartą “Litanica” atsirevanšuos už tą apmaudų pralaimėjimą.

Edvardas Šulaitis

Krepšinio žymusis žaidėjas Šarūnas Jasikevičius, kai į Izraelį atvyko Lietuvos prez. Valdas Adamkus, atsirido iš Tel Avivo į Jeruzalę jį aplankyti.

Dž. Barysaitės nuotr.

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN
Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119
Paul Stefanac

A.† A.
BIRUTEI SKOČAITEI –
SIDZIKAUSKIENEI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą seseriai JŪRATEI ŠUKIENEI, jos vyrui ir sūnams ir kartu liūdime.

Roma ir Danielius Degesiai
Lili Bložė
Gražina Pauliukonienė

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt
Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770
Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :
Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)